Годишен консолидиран доклад за дейността
Годишен консолидиран доклад за плащанията
към правителства
Доклад на независимия одитор
Консолидиран финансов отчет

„Проучване и добив на нефт и газ" АД

31 декември 2018 г.

ПДНГ-АД

Съдържание

	Страница
Годишен консолидиран доклад за дейността	**i**
Годишен консолидиран доклад за плащанията към правителства	**a**
Доклад на независимия одитор	**-**
Консолидиран финансов отчет	
Консолидиран отчет за финансовото състояние	**1**
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	**3**
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	**4**
Консолидиран отчет за паричните потоци	**6**
Пояснения към консолидирания финансов отчет	**7**

ПДНГ-АД

Годишен консолидиран доклад за дейността

2018 г.

I. Изложение на развитието на дейността и на състоянието на Групата, както и на бъдещите перспективи:

1. Ликвидност:
а) тенденции, обстоятелства или рискове;
б) недостиг на ликвидни средства;
в) вътрешни и външни източници на ликвидност.

2. Капиталови ресурси:
а) съществени ангажименти за извършване на капиталови разходи към края на отчетния период;
б) обсъждане на измененията на собствения капитал, дълга и задбалансово отчетените споразумения за финансиране.

3. Резултати от дейността:
а) необичайни или спорадични събития;
б) разкриване на промяна в отношението между приходите и разходите;
в) анализ на ефекта на инфлацията и променящите се цени върху приходите от основна дейност на Групата за отчетния период;

II. Важни събития, настъпили след края на отчетния период

III. Важни научни изследвания и разработки

IV. Предвиждано развитие на Групата

V. Промени в цената на акциите на ПДНГ АД

VI. Анализ и разяснение на информацията по приложение № 11 от Наредба № 2 от 17.09.2003 г. за проспектите при публично предлагане на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа (посл. изм. ДВ, бр. 63 от 2016 г.)

VII. Изпълнение на Програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление

VIII. Консолидирана декларация за корпоративно управление на ПДНГ АД

IX. Друга информация

I. Изложение на развитието на дейността и на състоянието на Групата, както и на бъдещите перспективи:

Настоящият годишен консолидиран доклад за дейността на "Проучване и добив на нефт и газ" АД за 2018 г. представлява коментар и анализ на развитието и резултатите от дейността на дружествата в Групата, както и преглед на тяхното състоянието, с описание на основните рискове, пред които са изправени. Докладът е изготвен в съответствие с чл. 39 от Закона за счетоводството, чл. 100н, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа и Приложение № 10 към чл. 32, ал. 1, т. 2 и Приложение № 11 към чл. 32, ал. 1, т. 4 от Наредба 2 от 17 септември 2003 г. (изм. и доп. 12.08.2016 г.) за проспектите при публичното предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа.

1. Ликвидност

а) тенденции, обстоятелства или рискове

ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА НЕФТ И ГАЗ АД

През 2018 г. акционерното дружество "Проучване и добив на нефт и газ" АД, гр. София, продължава основната си дейност, свързана с експлоатация на находища за добив на нефт и природен газ съобразно издадените 13 броя концесии.

Съгласно сключените договори за концесия и на база реализираните количества суров нефт и природен газ дружеството заплаща концесионно възнаграждение за всяко шестмесечие.

Освен гореописаната дейност дружеството-майка продължава дейността си по търсене и проучване на нефт и газ.

БЪЛГАРСКА ПЕТРОЛНА РАФИНЕРИЯ ЕООД

Преработката на нефт до нефтопродукти е основна дейност на дружеството.

БПР ЕООД преработва добитите количества нефт и кондензат от ПДНГ АД до следните нефтопродукти: Разтворител БАС – L; Газьол със съдържание на сяра до 0.1%; Котелно гориво със съдържание на сяра до 1% и Минерален терпентин. За преработката дружеството получава доход от преработвателна такса.

„Българска петролна рафинерия" ЕООД има акредитирана изпитателна лаборатория за нефт разтворители, горива и нефтопродукти съгласно изискванията на БДС EN ISO 17025. Освен за собствени нужди (анализ на суровината и нефтопродуктите в рафинерията), дружеството извършва широка гама от анализи и за външни клиенти.

ПДНГ – СЕРВИЗ ЕООД

Дейността на „ПДНГ – Сервиз" ЕООД е свързана с осъществяването на доставки на специализирано оборудване, резервни части, материали и услуги за нуждите на „Проучване и добив на нефт и газ" АД във връзка с изпълнението на проектите за търсене, проучване и добив на нефт и природен газ.

ХИМОЙЛ БГ ЕООД

Дружеството извършва търговия на едро с горива и управлява дейността на 5 бензиностанции (две на територията на град Добрич, една в с. Стожер, област Добрич, една в град София и една в град Павликени).

ИЗДАТЕЛСТВО ГЕОЛОГИЯ И МИНЕРАЛНИ РЕСУРСИ ООД

Дейността на дружеството е свързана с издаването на списание "Геология и минерални ресурси". Главните тематични направления в списанието през 2018 г. са проучвателната дейност за нефт и природен газ на територията на страната и в континенталния шелф, дейността на крупните рудодобивни и миннообогатителни комплекси, проучванията и добивът на индустриални минерални суровини, скалнооблицовъчни и строителни материали. Поради подчертания интерес от страна на абонатите, през 2018 г. продължи практиката за публикуване в списанието на измененията и допълненията в нормативната уредба, регулираща дейността на минерално-суровинния отрасъл в страната.

б) недостиг на ликвидни средства

През 2018 г. Групата не е изпитвала недостиг на ликвидни средства.

в) вътрешни и външни източници на ликвидност:

Вътрешни източници:

- парични потоци генерирани от дейността;
- парични потоци от продажба на материали;
- парични потоци от продажба на услуги.

Външни източници

Групата е използвала външни източници за финансиране.

2. Капиталови ресурси

а) съществени ангажименти за извършване на капиталови разходи към края на последния отчетен период:

Прието е Решение № 72 на Министерски съвет от 5 февруари 2018 г. за удължаване на срока на разрешението за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в „Блок 1-12 Кнежа" с 2 години, считано от 21.06.2017 г.

б) обсъждане на измененията на собствения капитал, дълга и задбалансово отчетените споразумения за финансиране.

През 2018 г. Групата отчита изменение на размера на собствения капитал, който към края на годината е 87 440 хил. лв., спрямо 103 836 хил. лв. в края на 2017 г. Изменението основно се дължи на начислен и изплатен дивидент на акционерите на Дружеството-майка в размер на 2 568 хил. лв. и ефект от прилагането на МСФО 9.

3. Резултати от дейността

а) необичайни или спорадични събития:

Към 31.12.2018 г. за Групата не са настъпвали необичайни и спорадични събития, които да влияят на резултатите от дейността.

б) анализ на ефекта на инфлацията и променящите се цени върху приходите от основна дейност на Групата за отчетния период:

За 2018 г. нетните приходи от продажби на продукция съпоставени с 2017 г. са както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Продукция		
Нефтопродукти	13 721	10 602
Природен газ	5 191	3 933
Суров нефт	2 489	4 890
	21 401	**19 425**

Групата е стабилна въпреки икономическата среда и разполага с достатъчно капитал и ликвидност да обслужва своите оперативни дейности и дългове.

Основни рискове и несигурности, на които е изложена Групата са:

- пазарен риск – свързан е с колебания в стойността на даден финансов инструмент в резултат на промени в пазарните цени, независимо дали тези промени са причинени от фактори, характерни за отделните ценни книжа или за техния издател, или от фактори, отнасящи се до всички ценни книжа, търгувани на пазара;
- лихвен риск - свързан е с колебания в стойността на даден финансов инструмент поради промени в пазарните лихвени проценти;
- ликвиден риск - наричан още риск на финансиране, и произтича от евентуални трудности при набавяне на финансови средства за изпълнение на ангажименти, свързани с финансови инструменти;
- риск на паричния поток – свързан с потенциални колебания в размера на бъдещите парични потоци, свързани с даден паричен финансов инструмент.

II. Важни събития, настъпили след края на отчетния период

През март 2019 г. е сключен анекс с Централна кооперативна банка АД по договора за овърдрафт от 09.03.2017 г., с който срокът на договора се удължава до 09.03.2020 г.

За периода след датата, към която е съставен консолидираният финансов отчет на Групата, 31.12.2018 г., до датата на одобрението му за публикуване от Управителния съвет на дружеството-майка, 22.04.2019 г., не са настъпили други важни и/или значителни за дейността на Групата събития, неоповестяването на които би повлияло на вярното и честно представяне на нейната дейност.

III. Важни научни изследвания и разработки

Не са извършвани важни научни изследвания и разработки през годината.

IV. Предвиждано развитие на Групата

ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА НЕФТ И ГАЗ АД

През 2019 г. Дружеството ще продължи да експлоатира 13-те находища за нефт и природен газ, за които има сключени договори за концесии с Министерство на енергетиката.

БЪЛГАРСКА ПЕТРОЛНА РАФИНЕРИЯ ЕООД

В условията на засилваща се конкуренция на българския и на международния пазар основната цел на дружеството през 2019 г. е поддържане, подобряване и усъвършенстване на номенклатурата и качеството на произвежданите продукти и удовлетворяване изискванията и очакванията на клиентите. Продължава разработването на проект за модернизиране и реконструкция на производственото оборудване и техническата база на „Българска петролна рафинерия" ЕООД. През 2019 г. ще продължи и дейността по извършване на лабораторни анализи към външни клиенти.

ПДНГ-СЕРВИЗ ЕООД

През 2019 год. дружеството ще продължи доставянето на специализирано оборудване, резервни части, материали и услуги във връзка с обезпечаване изпълнението на дейностите и проектите за търсене, проучване, разработка и експлоатация на нефтени и газови находища за нуждите на „Проучване и добив на нефт и газ" АД.

ХИМОЙЛ БГ ЕООД

Дружеството продължава работа по проектиране на нов обект /бензиностанция/ на територията на град Варна.

Дружеството предвижда да изгради мрежа от бензиностанции, разположени в добри локации в основните градове и пътни артерии в България и изграждането на петролни бази, които да обслужват дейността му по търговия на едро с горива.

ИЗДАТЕЛСТВО ГЕОЛОГИЯ И МИНЕРАЛНИ РЕСУРСИ ООД

Освен утвърдената вече дейност по издаване на списанието „Геология и минерални ресурси", в условията на силна конкуренция, Издателството ще търси възможности за изработка и издаване на специализирана литература в областта на геологията както на български така и на английски език.

V. Промени в цената на акциите на ПДНГ АД към 31.12.2018 г.

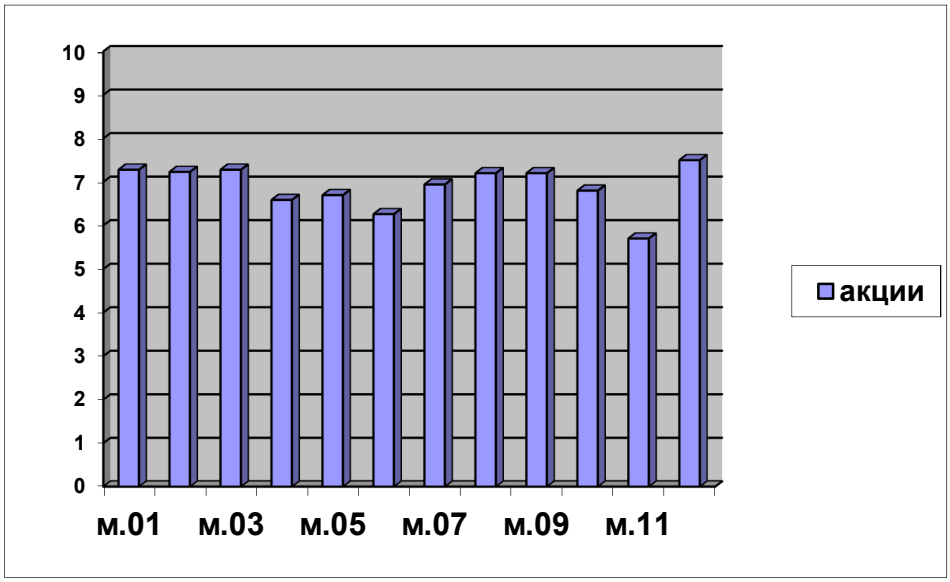

VI. Анализ и разяснение на информацията по приложение № 11 от Наредба № 2 от 17.09.2003 г. за проспектите при публично предлагане на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа (посл. изм. ДВ, бр. 63 от 2016 г.).

1. Структура на капитала на ПДНГ АД, включително ценните книжа, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар в Република България или друга държава членка, с посочване на различните класове акции, правата и задълженията, свързани с всеки от класовете акции, и частта от общия капитал, която съставлява всеки отделен клас.

Капиталът на ПДНГ АД е в размер на 12 228 062 /дванадесет милиона двеста двадесет и осем хиляди нула шестдесет и два/ лв., разделен на 12 228 062 /дванадесет милиона двеста двадесет и осем хиляди шестдесет и два/ броя безналични поименни акции, всяка една от 1 /един/ лев.
Към 31 декември 2018 г. акциите са притежание на 330 акционери – физически и юридически лица, като няма отделни класове.
Акциите от капитала на дружеството-майка са обикновени, безналични, поименни акции даващи всички права на притежателите им съгласно разпоредбите на Търговския закон.
Всички акции от капитала на дружеството-майка са допуснати до търговия на регулирания пазар в Република България.

2. Ограничения върху прехвърлянето на ценните книжа, като ограничения за притежаването на ценни книжа или необходимост от получаване на одобрение от Групата или друг акционер.

На ръководството не му е известно при прехвърлянето на акции от капитала да има ограничения за притежаването на ценни книжа или необходимост от получаване на одобрение от Групата или друг акционер, с изключение на съществуващи законови

ограничения в Закона за публичното предлагане на ценни книжа или други законови разпоредби.

3. Информация относно прякото и непрякото притежаване на 5 на сто или повече от правата на глас в Общото събрание на дружеството-майка, включително данни за акционерите, размера на дяловото им участие и начина, по който се притежават акциите.

Списъкът на основните акционери на ПДНГ АД е представен както следва:

	31.12.2018 Брой акции	31.12.2018 %	31.12.2017 Брой акции	31.12.2017 %
"Зърнени храни България"АД	6 263 464	51,22	6 263 464	51,22
"Инвест кепитал мениджмънт" ООД	1 936 600	15,84	1 936 600	15,84
"Химимпорт" АД, София	1 692 824	13,84	1 692 824	13,84
Други юридически лица	2 043 213	16,71	2 006 127	16,41
Физически лица	291 961	2,39	329 047	2,69
	12 228 062	**100**	**12 228 062**	**100**

4. Данни за акционерите със специални контролни права и описание на тези права.

В капитала на дружеството-майка няма акции, даващи специални контролни права на акционери.

5. Системата за контрол при упражняване на правото на глас в случаите, когато служители на Групата са и негови акционери и когато контролът не се упражнява непосредствено от тях.

На ръководството на Групата не е известно служители да притежават акции от капитала.

6. Ограничения върху правата на глас на акционерите с определен процент или брой гласове, краен срок за упражняване на правата на глас или системи, при които със сътрудничество на дружеството финансовите права, свързани с акциите, са отделени от притежаването на акциите.

При упражняване на глас при вземане на решения от Общото събрание на акционерите съществуват ограниченията, регламентирани в разпоредбите на глава VIII - ма от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

7. Споразумения между акционерите, които са известни на Групата и които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.

На ръководството на Групата не е известно наличието на споразумения между акционерите, които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.

8. Разпоредбите относно назначаването и освобождаването на членовете на управителните органи на Групата и относно извършването на изменения и допълнения в устава.

При вземането на решения от Общото събрание на акционерите, касаещи назначаването и освобождаването на членовете на управителните органи на Групата и относно извършването на изменения и допълнения в устава, се спазват разпоредбите на Търговския закон и Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

9. Правомощията на управителните органи на Групата, включително правото да взема решения за издаване и обратно изкупуване на акции на дружеството-майка.

При упражняване на правомощията си управителните органи на Групата се придържат и стриктно спазват разпоредбите, регламентиращи тези правомощия в Търговския закон, Закона за публично предлагане на ценни книжа и Устава на дружеството-майка.

10. Съществени договори на Групата, които пораждат действие, се изменят или се прекратяват поради промяна в контрола на Групата при осъществяване на задължително търгово предлагане, и последиците от тях, освен в случаите когато разкриването на тази информация може да причини сериозни вреди на Групата; изключението по предходното изречение не се прилага в случаите, когато Групата е длъжна да разкрие информацията по силата на закона.

В Групата няма договори, които да пораждат действие, които да се изменят или да се прекратяват поради промяна в контрола на Групата при осъществяване на задължително търгово предлагане.

11. Споразумения между Групата и управителните й органи или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

При напускане или уволнение без правно основание или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане, на членовете на управителните органи на Групата и на служителите на Групата се изплащат предвидените за това обезщетения съгласно Кодекса на труда и договорите за възлагане на управлението на дружеството.

12. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени в консолидирания финансов отчет.

Промените в реализираните финансови резултати, отразени в консолидираните финансовите отчети на „Проучване и добив на нефт и газ" АД към 31.12.2018 г. и към 31.12.2017 г. са както следва:

	2018	**2017**	**Изменение**
	'000 лв.	**'000 лв.**	
Приходи			
Приходи от продажби	32 677	29 673	3 004
Други	1 169	869	300
Печалба от продажба на нетекущи активи	3	-	3
	33 849	**30 542**	**3 307**

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.	Изменение
Разходи			
Разходи за материали	(2 760)	(3 069)	309
Разходи за външни услуги	(2 566)	(3 260)	694
Разходи за персонал	(8 586)	(7 625)	(961)
Разходи за амортизации	(4 665)	(5 224)	559
Други разходи	(5 446)	(2 499)	(2 947)
Капитализирани разходи за придобиване на дълготрайни активи по стопански начин	2 705	2 240	465
Изменение на запасите на продукция и незавършено производство	251	406	(155)
Себестойност на продадените краткотрайни активи	(9 825)	(8 884)	(941)
	(30 892)	**(27 915)**	**(2 977)**
Печалба от оперативна дейност	**2 957**	**2 627**	**330**
Финансови разходи	(913)	(909)	(4)
Финансови приходи	923	1 435	(512)
Печалба от операции с финансови активи	477	529	(52)
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	54	33	21
Счетоводна печалба преди данъци	**3 498**	**3 715**	**(217)**

13. Информация за основните характеристики на прилаганите от емитента в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рискове.
Изградената системата за вътрешен контрол на Групата гарантира ефективно функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация.

Системата за вътрешен контрол е изградена и функционира с оглед идентифициране на рисковете, съпътстващи дейността на Групата и подпомагане на тяхното ефективно управление.

14. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.
За годината няма промяна в управителните и надзорните органи на Групата.

15. Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента и негови дъщерни дружества, независимо от това, дали са били включени в разходите на емитента или произтичат от разпределение на печалбата, включително:

а)получени суми като парични възнаграждения:

	2018 '000 лв.	
	Възнаграждения	Осигуровки
Управителен съвет	(714)	(18)
Надзорен съвет	(30)	-
Управители на дъщерни дружества	(173)	(22)
	(917)	**(40)**

Детайлната информация за размера на изплатените възнаграждения на членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет в ПДНГ АД и лицата участващи в управлението на дъщерните дружества е както следва: Любомир Чакъров – 226 000 лв., Пламен Николов – 236 000 лв., Мария Владимирова – 240 000 лв., Любомир Ненков – 6 000 лв., Миролюб Иванов – 6 000 лв., Елена Драганова – 30 000 лв., Исай Лазаров – 48 000 лв., Иван Христов – 39 725 лв., Румен Церянов – 16 625 лв., Росица Пенчева – 45 080 лв. и Желю Желев – 23 760 лв.

16. Информация за притежавани от членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав акции на емитента, включително акциите, притежавани от всеки от тях поотделно и като процент от акциите от всеки клас, както и предоставени им от емитента опции върху негови ценни книжа - вид и размер на ценните книжа, върху които са учредени опциите, цена на упражняване на опциите, покупна цена, ако има такава и срок на опциите:

	2018 Брой Акции	2018 %	2017 Брой Акции	2017 %
1. "Химимпорт" АД, София – пряко	1 692 824	13,84	1 692 824	13,84

VII. Изпълнение на Програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление

„Проучване и добив на нефт и газ" АД е публично дружество по смисъла на чл.110 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК).

Дейността на Управителния и Надзорния съвет на дружеството е в съответствие със залегналите в Програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление. Дружеството-майка съблюдава препоръките на Националния кодекс за корпоративно управление.

Редовното годишно общо събрание на акционерите е проведено съгласно изискванията на действащото в страната законодателство. Материалите за провеждането и проведеното на 28.06.2018 г. Общо събрание на акционерите са изпратени на Комисията за финансов

надзор (КФН) и Българска фондова борса АД (БФБ), както и обявени на интернет-страницата на дружеството.

Директорът за връзки с инвеститорите отчита дейността си пред Общото събрание на акционерите, съгласно изискванията на ЗППЦК.

Политиката на дружеството е насочена към разкриване на информация към инвеститорите и регулаторните органи на капиталовия пазар. Информацията за всички важни събития в рамките на емитента се оповестяват чрез X3news - чрез „Сервиз Финансови пазари" на сайта на „Българска фондова борса" АД. Всички инвеститори и заинтересовани лица могат да се запознаят с тях при вземане на решение да придобият, да продадат или да продължат да притежават публично предлагани ценни книжа.

VIII. Консолидирана декларация за корпоративно управление на ПДНГ АД

Настоящата консолидирана декларация за корпоративно управление се основава на определените в българското законодателство принципи и норми, на утвърдените от "Проучване и добив на нефт и газ" АД („Дружеството") управленски традиции и практика и на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление.

1. Кодекс за корпоративно управление

"Проучване и добив на нефт и газ" АД спазва по целесъобразност националния кодекс за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност".

В своята дейност дружеството прилага корпоративни практики и инициативи, чието изпълнение е подчинено на основните цели, които ръководството си е поставило за осъществяване на доброто корпоративно управление, а именно:

- Прозрачност в дейността на корпоративното ръководство;
- Защита правата на акционерите;
- Равнопоставено отношение към всеки акционер (включително и миноритарни такива);
- Едновременно, своевременно и точно разкриване на изискуемата по закон информация, относно финансовото състояние, резултатите от дейността, собствеността и управлението на дружеството;
- Съобразяване с лицата, заинтересувани от управлението и устойчивото развитие на дружеството;
- Ефективно управление на дружеството, ефикасен контрол и отчетност относно дейността на съвета на директорите.

2. Информация относно прилагане на кодекса за корпоративно управление

"Проучване и добив на нефт и газ" АД е публично дружество с двустепенна система управление – Надзорен и Управителен съвет. Всички членове на Надзорния и Управителния съвети отговарят на законовите изисквания за заемане на длъжността им. Структурата на съветите, както и функциите, задълженията и компетентностите на членовете им са в съответствие с изискванията на Търговския закон, Закона за публично предлагане на ценни книжа, Устава на дружеството.

Членовете на Надзорния и Управителния съвети притежават необходимите знания и опит за заеманата от тях длъжност.

Надзорният съвет на дружеството регулярно се запознава и анализира постигнатите оперативни, месечни, тримесечни и шестмесечни резултати и финансови

показатели, упражнява вътрешен контрол и управление на рисковите фактори, оказващи влияние върху резултатите от дейността на дружеството. При необходимост Надзорния съвет взема решения за превантивни или коригиращи действия от страна на мениджмънта на дружеството.

Управителният съвет на "Проучване и добив на нефт и газ" АД управлява дружеството в съответствие със законовите изисквания, стратегията за развитие на дружеството и интересите на акционерите. Членовете на Управителния съвет не допускат реален или потенциален конфликт на интереси.

Дружеството има утвърдена Политика за възнагражденията, приета от Общото събрание на акционерите през 2013 г., която установява принципите и правилата за определяне и изплащане на възнагражденията на членовете на Надзорния и Управителния съвети при осъществяването на техните отговорности и задължения.

Управителният съвет на дружеството ежегодно изготвя доклад, относно прилагането на политиката за възнагражденията към годишния финансов отчет на дружеството.

Съгласно устава на дружеството членовете на Надзорния и Управителния съвети могат да бъдат преизбирани без ограничение.

От 2009 година в дружеството функционира одитен комитет, избран от общото събрание на акционерите в състав от двама члена. Одитния комитет изготвя мотивирано предложение за избор на одитор към Управителния съвет и следи за цялостните взаимоотношения на дружеството с избрания от общото събрание на акционерите одитор, в съответствие с приложимото право по отношение на независимия финансов одит и установените изисквания за професионализъм. Одитният комитет на "Проучване и добив на нефт и газ" АД извършва периодични прегледи на процеса на финансово отчитане, на системите за вътрешен контрол, на системите за управление на рисковете в дружеството, както и преглед на независимостта и дейността на независимия одитор. За резултатите от своите действия комитетът уведомява Надзорния и Управителния съвети, за отчетния период, за констатирани допуснати грешки, за неправилни или незаконни действия, свързани с процесите на финансово отчитане в дружеството.

"Проучване и добив на нефт и газ" АД прилага прозрачна корпоративна политика за организиране и провеждане на редовни и извънредни общи събрания на акционерите, която гарантира правата на акционерите на дружеството.

Всички акционери на "Проучване и добив на нефт и газ" АД с право на глас имат възможност да упражняват правото си на глас на Общото събрание на дружеството лично или чрез представители, както и да изразяват мнението си. Свикването на редовното годишно общо събрание на акционерите се извършва в съответствие с установените правила за даване на публичност на поканата, дневния ред и конкретните предложения за решения. Всички писмени материали по точките от дневния ред се предоставят на разположение на акционерите в определени часове на адреса на управление и интернет страницата. Дружеството има утвърдени правила за гласуване на общо събрание на акционерите чрез пълномощник. На интернет страницата се публикува образец на пълномощно за участие в общото събрание на акционерите. Дружеството гарантира правото на акционерите да бъдат информирани относно взетите решения на Общото събрание на акционерите, вкл. и чрез интернет страницата си.

С цел повишаване на доверието на акционерите, инвеститорите и заинтересованите от управлението и дейността на дружеството лица, дружеството спазва утвърдена политика за разкриване на текуща информация относно финансовото и

икономическото състояние на компанията и важни корпоративни събития. Системата за разкриване на информация от "Проучване и добив на нефт и газ" АД осигурява пълна, навременна, вярна и разбираема информация, която дава възможност за обективни и информирани решения и оценки.

Всички финансови отчети на предприятието се изготвят съгласно МСФО, а годишният одит се извършва от независим одитор с оглед осигуряване на безпристрастна и обективна преценка за начина, по който са изготвени и представени тези отчети. Отчетите се придружават от подробни доклади за дейността.

За повишаване нивото на информираност и заинтересованост на акционерите и насърчаване на активността и участието им в управлението на "Проучване и добив на нефт и газ" АД дружеството поддържа специален раздел на интернет страницата си www.ogep-bg.com, в който се отразява текуща информация относно дейността на дружеството и важни корпоративни събития. На електронната страница са публикувани координатите на дружеството, както и тези на директора за връзка с инвеститорите, чрез което акционери и заинтересовани лица се насърчават да търсят необходимата им информация.

Контролът относно процеса на разкриване на информация от "Проучване и добив на нефт и газ" АД е многопосочен. В дружеството е възприета практика за публикуване на финансовите отчети на електронната страница на дружеството - непосредствено след изпращането им на регулаторния орган и на обществеността, което дава възможност за контрол от акционерите, инвеститорите и всички заинтересувани лица. Друга форма на контрол относно процеса на разкриване на информация се осъществява от членовете на Управителния съвет спрямо директора за връзки с инвеститорите.

Своевременно се представят отчети и текуща информация и до Комисията за финансов надзор и обществеността. До този момент не са констатирани нарушения на разпоредбите и сроковете за оповестяване.

За осигуряване достигането на оповестяваната информация до възможно най-широк кръг лица едновременно и по начин, който да не ги дискриминира, "Проучване и добив на нефт и газ" АД има сключен договор за информационни услуги със специализираната интернет медия X3news.com.

"Проучване и добив на нефт и газ" АД идентифицира като заинтересовани лица всички, които имат интерес от икономическия просперитет и устойчиво развитие на "Проучване и добив на нефт и газ" АД - акционери, работници и служители, клиенти, доставчици, дистрибутори, банки - кредитори и обществеността като цяло. Управителният съвет на дружеството насърчава сътрудничеството между дружеството и заинтересованите лица с цел повишаване на благосъстоянието на страните и за осигуряване на устойчиво развитие на дружеството. На заинтересованите лица се предоставя необходимата информация за дейността на дружеството, която би спомогнала за вземане на решение. В своята политика спрямо заинтересованите лица, дружеството се съобразява със законовите изисквания, с добрите практики на корпоративно управление, с принципите на прозрачност, отчетност и бизнес етика.

"Проучване и добив на нефт и газ" АД участва активно в различни форми на взаимно сътрудничество с държавни институции и неправителствени организации, имащи отношение към корпоративното управление в страната.

Оценка на прилагането на кодекса

Ръководството на дружеството е приело и ежегодно актуализира своя собствена Програма за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление на "Проучване и добив на нефт и газ" АД.

Дружеството прилага функционираща система за многопосочно разкриване на информация относно текущото финансово и икономическо състояние на предприятието, както и относно цялостната му дейност, включително работата на Управителния съвет, което е обективна предпоставка за повишаване доверието на акционерите и заинтересованите лица в управлението на дружеството.

С оглед промените в нормативната уредба от средата на 2016 година, прилагането по целесъобразност на кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя на КФН е процес, който ще продължи и през настоящата година.

Утвърдена е практиката на актуализиране на вътрешните актове на дружеството в съответствие с промените в нормативната уредба. С оглед привеждане дейността в съответствие с кодекса за корпоративно управление, в началото на месец март 2017 г. бяха актуализирани вътрешните правила за вътрешен контрол и управление на риска. Дружеството има разработени нови правила за дейността на одитния комитет, които бяха одобрени от общото събрание на акционерите, проведено на 14.07.2017 г.

В дейността си Управителния съвет на дружеството се ръководи от общоприетите принципи за почтеност, управленска и професионална компетентност, съобразно приетия от него Правилник за дейността.

Прегледът на кодекса за корпоративно управление относно прилагането на заложения в него принцип „спазвай или обяснявай" води до заключението, че дружеството спазва кодекса като цяло. Някои негови текстове не биха могли да бъдат спазени, защото са неприложими за дружеството.

Управителният съвет на дружеството полага усилия и предприема действия за насърчаване участието на акционери в общото събрание, но през последните години констатираме спад на техния интерес. Това се дължи на силно ограничително тълкуване от страна на правоприлагащи органи на текстове от европейски директиви и препоръки, които свеждат участието в общо събрание до рестрикцията акционерите да гласуват само „за" или „против", без да имат възможност тяхното предложение по същество да бъде разгледано от събранието и да бъде взето друго решение по него, различно от обявеното.

В заключение можем да обобщим, че дейността на Надзорния и Управителен съвети на "Проучване и добив на нефт и газ" АД през 2018 година е била в съответствие с утвърдената програма и кодекса.

И през 2019 г. ръководството на "Проучване и добив на нефт и газ" АД ще се стреми да прилага принципите за добро корпоративно управление, като осигурява своевременно и точно разкриване на информация по всички въпроси, свързани със собствеността, дейността и управлението на предприятието, правата, задълженията и финансовото му състояние, публичното оповестяване на което би могло да окаже значимо влияние върху цената на емитираните от "Проучване и добив на нефт и газ" АД ценни книжа, търгувани на регулирания пазар.

3. Основни характеристики на системата на вътрешен контрол и управление на риска в дружеството

Управителният съвет на "Проучване и добив на нефт и газ" АД изготвя годишен доклад за дейността, както и финансов отчет за всяка финансова година, който дава вярна и честна представа за финансовото състояние на предприятието към края на годината, за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци в съответствие с приложимата счетоводна рамка. Отговорността на ръководството включва и прилагане на система за вътрешен контрол за предотвратяване, разкриване и изправяне на грешки и неверни изложения, допуснати в резултат на действия на счетоводната система. В тази връзка ръководството спазва следните основни принципи в своята дейност:

-Придържане към определена управленска и счетоводна политика, оповестявана във финансовите отчети;

-Извършване на всички операции в съответствие със законовите и подзаконови нормативни актове;

-Отразяване на всички събития и операции своевременно, с точен размер на сумите в подходящите сметки и за съответния отчетен период, така че да позволяват изготвянето на финансовите отчети в съответствие с конкретно зададената счетоводна рамка;

-Спазване на принципа на предпазливостта при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите;

-Установяване и прекратяване на измами и грешки;

-Пълнота и правилност на счетоводната информация;

-Изготвяне на надеждна финансова информация; придържане към международните стандарти за финансова отчетност и спазване на принципа на действащо предприятие.

Финансовото управление и контрол в дружеството се осъществява чрез системи за управление и контрол, които включват съвкупност от политики и процедури с цел защита на финансовите интереси на дружеството, основно характеризиращи се с:

-законосъобразно, икономично, ефективно и ефикасно управление на финансовите ресурси;

-съответствие на финансовата дейност на дружеството с действащото законодателство и вътрешните правила и договори;

-опазване на активите и информацията;

-предотвратяване и разкриване на финансови нарушения и грешки във функционирането на администрацията;

-достоверност на счетоводната информация;

-осигуряване на своевременна и надеждна информация с оглед вземане на правилни решения при управление на финансите.

Системата за управление на риска в дружеството е процес по идентифициране, анализ, оценяване и мониторинг на рисковете, които могат да повлияят върху постигане на целите на дружеството и въвеждането на необходимите контролни дейности, с цел ограничаване на рисковете.

Идентификацията на риска се състои от проверка на влиянието от конкретни последствия, включително странични и натрупващи се влияния. Проверява се широк спектър от последствия, дори когато източникът или причината за риска може да не са очевидни. Проверят се възможните причини за евентуални последствия.

Анализът на риска включва отчитането на причините и източниците на риск, на техните положителни и отрицателни последствия и на възможността тези последствия да настъпят. Идентифицира факторите, които влияят върху последствията. Определя последствията и тяхната вероятност.

Оценката на риска включва сравняване нивото на риска, определено по време на процеса на анализ с вероятността за проявяване на този риск. На базата на това сравняване е възможно да се проучи оценка на риска и необходимостта от въздействие върху този риск.

Управителният съвет на дружеството осъществява цялостен преглед на дейността, който има за цел да предостави увереност, че контролните дейности функционират според предназначението си и остават ефективни във времето. Функциониращият в

Дружеството одитен комитет наблюдава процеса на финансовото отчитане, ефективността на вътрешната контролна система и на системата за управление на риска.

4. Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане.

Дружеството няма значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Няма притежатели на ценни книжа със специални права на контрол.

Не съществуват ограничения върху правата на глас.

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съветите и внасянето на изменения в учредителния договор са посочени в публикувания устав на дружеството и не се регулират от корпоративното ръководство.

Съгласно дружествения Устав, право да избира и освобождава членове на Надзорния съвет има само Общото събрание на акционерите и решенията се вземат с мнозинство 2/3 от представените акции.

Членовете на Управителния съвет на дружеството се избират от Надзорния съвет.

Право да извършва изменения и допълнения на Устава на дружеството има само Общото събрание на акционерите. Решенията се вземат с мнозинство 2/3 от представените акции.

Решение за обратно изкупуване и емитиране на акции се взема от акционерите по реда на закона.

Управителният съвет без да бъде изрично овластен за това от Общото събрание на акционерите, не може да извършва сделките, посочени в чл.114 от ЗППЦК.

Сделките на дружеството с участието на заинтересувани лица, извън посочените по-горе, подлежат на предварително одобрение от Управителния съвет на дружеството.

5. Информация за състава и функционирането на управителните и контролни органи в дружеството.

"Проучване и добив на нефт и газ" АД има двустепенна структура на управление с Надзорен и Управителен съвет. Надзорният съвет на дружеството е контролен орган върху дейността и решенията на Управителния съвет. Управителният съвет е управителен орган на "Проучване и добив на нефт и газ" АД, който осъществява планирането и координацията на цялостната дейност на дружеството, очертана в неговия предмет, като извършва всички предвидени в закона и устава действия по организация и ръководство. Ежегодно Управителния съвет изготвя доклад за дейността на дружеството и го представя за одобрение на Надзорния съвет. Организацията на работата му, както и неговите задължения, отговорности и правомощия са регламентирани и конкретизирани с правилник за работата на Управителния съвет. Управителният съвет взема своите решения на заседания, които се провеждат най-малко веднъж на три месеца, съгласно нормативно установените изисквания относно реда за свикването и провеждането им.

Съставът на избрания от Надзорния съвет Управителен съвет на дружеството гарантира независимостта и безпристрастността на оценките и действията на неговите членове по отношение функционирането на дружеството.

Надзорният съвет на дружеството се състои от 3 лица.

Управителният съвет на дружеството се състои от 5 лица.

От своя страна Управителния съвет е упълномощил и Прокурист на дружеството.

Спазено е изискването на закона най-малко една трета от членовете на Надзорния съвет да бъдат независими лица.

Информация за възнагражденията, получени през годината от членовете на съветите се съдържа в отделен Доклад за възнагражденията на членовете на съветите и в раздел IV, т. 15 на доклада.

Информация за придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции на дружеството, както правата им да придобиват акции и облигации на дружеството е посочена в раздел VI, т. 16 на доклада.

Информация за сключени през годината договори от членовете на Съвета на директорите по чл.240б от Търговския закон

В досегашната си дейност Управителния съвет не се е сблъсквал със ситуация на възникнал пряк или непряк конфликт на интереси между член на управителния орган и акционер. Няма установен случай на преки или косвени конфликти между интереса на член на Управителния съвет и интереса на дружеството. Членовете на Управителния съвет или свързани с тях лица не са сключвали с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Одитен комитет

От 2009 година функционира одитен комитет, избиран от акционерите. Одитният комитет в дружеството се състои от две лица. За членове на одитния комитет са избрани лица, които отговарят на изискванията на закона. Одитният комитет извършва прегледи на процесите по финансово отчитане в предприятието, системите за вътрешен контрол и за управление на рисковете.

6. Политика на многообразие по отношение на управителните и контролни органи в дружеството през отчетния период.

Дружеството прилага политика на многообразие по отношение на членовете на контролния и управителния органи на дружеството, във връзка с аспекти, като възраст, пол, образование и професионален опит. Структурата на управление е определена в устава на дружеството. Надзорният съвет на дружеството се състои от едно физическо и две юридически лица. Физическото лице член на Надзорния съвет е от женски пол, с добър професионален опит. Изборът на членовете на Управителния съвет е право и прерогатив на Надзорния съвет. От своя страна Управителния съвет е упълномощил лице като Прокурист на дружеството, като то също е от женски пол.

IX. Друга информация

1. Информация по реда на чл. 187д и 247 от Търговски закон

1.1. Брой и номинална стойност на придобитите и прехвърлените през годината собствени акции, издадени от Дружеството, частта от капитала, която те представляват, както и цената, по която е станало придобиването или прехвърлянето:

През 2018 г. Дружеството-майка не е придобивало/прехвърляло собствени акции.

1.2. Брой и номинална стойност на притежаваните собствени акции и частта от капитала, която те представляват:

Към 31 декември 2018 г. Дружеството-майка не притежава собствени акции.

2. Информация за сключени сделки от съществено значение за дейността на Групата.

През отчетния период Групата е извършвала обичайната си дейност и не е сключвала сделки, които да са от съществено значение за дейността й.

Групата не е сключвала сделки, с които е придобила, предоставила за ползване или се е разпоредила с дълготрайни активи на голяма стойност по смисъла на чл. 114, ал. 1, т. 1 от ЗППЦК.

3. Сделки, сключени между емитента и свързани лица

Свързаните лица на Дружеството-майка включват дъщерни дружества, асоциирани дружества, ключов управленски персонал на Дружеството-майка и други свързани лица.

Подробни данни за сделките със свързани лица са представени във финансовия отчет на Дружеството.

4. **Информация за събития и показатели с необичаен за Групата характер, имащи съществено влияние върху дейността му.**

В Групата не са настъпвали събития с необичаен характер.

5. Сделки, водени извънбалансово - няма.

6. Информация за дялови участия на емитента, за основните му инвестиции в страната и чужбина, както и инвестиции в дялови ценни книжа извън неговата икономическа група и източници/начини на финансиране.

ПДНГ АД притежава дялови участия в:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	2018	участие	2017	участие
		'000 лв.	%	'000 лв.	%
Българска петролна рафинерия ЕООД	България	13 132	100	1 082	100
Голф Шабла АД	България	6 619	65	6 619	65
Ситняково проджект истейт ЕООД	България	6 515	100	6 515	100
Химойл БГ ЕООД	България	1 005	100	495	100
ПДНГ Сервиз ЕООД	България	5	100	5	100
Издателство ГМР ООД	България	4	70	4	70
		27 280		**14 720**	

В допълнение, ПДНГ АД отчита и инвестиции в асоциирани дружества, както и ценни книжа на други дружества, които са описани във финансовия отчет.

7. Информация относно сключените от емитента или негово дъщерно дружество, в качествата им на заемополучатели, договори за заем:

Подробна информация относно заемите на Групата е оповестена във финансовия отчет.

8. Информация относно сключените от емитента или негово дъщерно дружество, в качествата им на заемодатели, договори за заем:

Подробна информация относно заемите на Групата е оповестена във финансовия отчет.

9. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период

През отчетния период дружеството-майка не е извършвало нова емисия ценни книжа.

10. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на емитента и на неговата икономическа група.

През отчетния период не са настъпили промени в основните принципи за управление на "Проучване и добив на нефт и газ" АД и на неговите дъщерни дружества.

11. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства

Дружеството към 31 декември 2018 г. няма висящи съдебни административни и арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на емитента в размер най-малко 10% от капитала.

12. Данни за Директора за връзки с инвеститорите

Директор за връзки с инвеститорите на "Проучване и добив на нефт и газ" АД е Кремена Върбова, адрес за кореспонденция: гр. Долни Дъбник, общ. Плевен, ул. Димчо Дебелянов № 12, телефон за връзка : +35964/880445, e-mail: k.varbova@pdng-bg.com.

13. Друга информация

С Решение на Общото събрание на акционерите на "Проучване и добив на нефт и газ" АД, проведено на 28.06.2018 г. е прието предложението на Управителния съвет на дружеството от печалбата за 2017 г., като дивидент на акционерите да бъде разпределена и изплатена брутната сума от 2 567 893,02 лева. Брутната сума за един брой акция от капитала на дружеството е 0,21 лева.

На 20.08.2018 г. "Проучване и добив на нефт и газ" АД в съответствие със законовите срокове е превело изцяло съответната парична сума за дължимия дивидент по сметка на „Централен депозитар" АД.

Съгласно чл. 60 от Закона за счетоводството, Групата е освободена от изготвянето на нефинансова декларация, тъй като ПДНГ АД и неговите дъщерни дружества са включени в консолидирания доклад за дейността на Химимпорт АД, в който, в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, е представена нефинансова декларация.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ
НА "Проучване и добив на нефт и газ" АД
ГР. СОФИЯ
22 април 2019 г.

ПДНГ-АД

Годишен консолидиран доклад за плащанията към правителства

Групата чрез компанията-майка Проучване и добив на нефт и газ АД („Дружеството") извършва дейност в добивната промишленост и съгласно чл. 53 и чл. 58 от Закона за счетоводството има задължение да изготвя и публикува консолидиран доклад за плащанията към правителства, едновременно с консолидирания доклад за дейността си.

Основната си дейност Проучване и добив на нефт и газ АД осъществява въз основа на предоставени от държавата концесионни права по 13 концесионни договора.

Съгласно сключените договори, Дружеството е задължено да извършва концесионни плащания (концесионно възнаграждение) на всяко шестмесечие на база реализирани количества суров нефт и природен газ, като плащането е дължимо до края на месеца следващ съответното шестмесечие.

През 2018 г. дружеството е заплатило концесионно възнаграждение на Министерство на енергетиката както следва:

- ✓ за второ шестмесечие на 2017 г. – 830 594 лв.;
- ✓ за първо шестмесечие на 2018 г. – 989 389 лв.;

Посочените суми са с включен данък върху добавената стойност и представляват направените плащания от Дружеството през 2018 г., които се различават от начислените суми като разходи на Дружеството за концесионно възнаграждение, посочени в пояснение 30 към годишния консолидиран финансов отчет.

През 2018 г. дружеството е платило корпоративен данък в размер на 502 765 лв. и данъци върху разходите в размер на 1 750 лв. по годишна данъчна декларация за 2017 г.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ
на "Проучване и добив на нефт и газ" АД
гр. София

19 април 2019 г.

Грант Торнтон ООД
адрес: бул. Черни връх № 26, 1421 София
адрес: ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна
тел.: (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
факс: (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
ел.поща: office@bg.gt.com
уеб сайт: www.grantthornton.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
„Проучване и добив на нефт и газ" АД
ул."Стефан Караджа" № 2, гр. София

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „Проучване и добив на нефт и газ" АД и неговите дъщерни предприятия („Групата"), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. и консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, включващи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Групата към 31 декември 2018 г., нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет". Ние сме независими от Групата в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложим в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с тези изисквания. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Обезценка на финансови активи и първоначално прилагане на изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти в сила от 01.01.2018 г.	
Пояснение 3.1 от консолидирания финансов отчет	
Ключов одиторски въпрос	**Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит**
МСФО 9 Финансови инструменти е в сила за отчетни периоди, започващи на 1 януари 2018 г. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи, нови модели на очакваната кредитна загуба за обезценка на финансови активи. Първоначалният ефект от прилагането на МСФО 9 следва да се оповести в съответствие с изискванията на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки и други приложими стандарти. Необходимостта от прилагането на значителни преценки, допускания и предположения от страна на ръководството при оценяването на финансовите активи на Групата, доведе до идентифицирането на този въпрос като ключов одиторски въпрос. Ключовите предположения и несигурности, присъщи на МСФО 9 Финансови инструменти, са основно свързани със следните области: - <u>Класификация и първоначална оценка:</u> При първоначалната класификация и оценка на финансовите инструменти, ръководството е направило своята преценка относно бизнес моделите за управление на финансовите активи на Групата и характеристиките на договорните парични потоци. Ръководството е заключило, че следните финансовите активи: • краткосрочни финансови активи – предоставени кредити, • търговски и други вземания и • вземания от свързани лица се държат единствено в рамките на бизнес модел, чиято цел е да се събират договорните парични потоци. Тази група финансови активи последващо се оценява по амортизирана стойност. Краткосрочните финансови активи – борсови и некотирани капиталови инструменти – се оценяват последващо по справедлива стойност през печалбата или загубата. Приложените счетоводни преценки имат съществено значение, тъй като финансовите активи формират 44% от активите на Групата. - <u>Признаване на очаквани кредитни загуби</u>: Новите изисквания на МСФО 9 Финансови инструменти доведоха до нарастване на сложността и степента на преценки, които се изискват при разработването на модел за изчисляването на очакваните кредитни загуби, който да е подходящ за размера и	По време на нашия одит се запознахме с актуализираната счетоводна политика на Групата, включваща информация за класификация, оценка и обезценка на финасови активи и я съпоставихме с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти. В допълнение, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до следните: <u>Класификация и първоначална оценка:</u> - преглед на критериите на Групата за класификация и последващо отчитане на всяка категория финансови активи и съответствието на тези критерии с изискванията на МСФО 9; - извършване на проверка и оценка на процесите за класификация на финансовите активи; - получаване на разбиране и оценяване бизнес модела на Групата за управление на финансовите активи и за извадка от инструменти, сравняване на плащанията с договорите и потвърждаване, че са единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница; - проверка, че ръководството е оценило и класифицирало всички финансови активи, посредством сравняване с активите и пасивите, включени в консолидирания отчет за финансовото състояние. <u>Признаване на очаквани кредитни загуби</u>: - преглед и оценка на политиките и процедурите, разработени за новите модели за изчисляване на очакваните кредитни загуби на финансовите активи; - получаване на разбиране за процеса на Групата за оценка на очаквани кредитни загуби; - получаване на разбиране за приложимите контроли, които ръководството е въвело във връзка с прилагането на новия стандарт; - извършване на процедури за тестване на вземания, които са обезценени на индивидуална база; - тестване на изчисляването на процентите на историческите кредитни загуби; - за прогнозните допускания, използвани от ръководството на Групата, са проведени дискусии с ръководството и са анализирани предположенията, посредством използване на вътрешна и публично достъпна информация; - извършване на преизчисление на

дейността на Групата. Новият модел изисква изчисляването на очаквани кредитни загуби да се базира на историческа информация, ориентирана към бъдещето, относно макроикономически показатели, на базата на които се разработват различни сценарии. Финансовите активи, оценявани по амортизируема стойност към 31 декември 2018 г. възлизат на 31 988 хил. лв. и представляват 28% от активите на Групата. Изготвянето на модел за очаквани кредитни загуби изисква набор от значителни преценки, допускания и несигурности от страна на ръководството на Групата. Пояснение 3.1 към консолидирания финансов отчет представя информация относно преценките и допусканията на ръководството на Групата при оценяването на очакваните кредитни загуби от обезценка на финансовите активи, оценявани по амортизируема стойност за 2018 г. и е представен ефектът върху началните салда към 1 януари 2018 г. от прилагането на МСФО 9 Финансови инструменти.	процентите очаквана кредитна загуба за отделните групи от срочната структура на вземанията; - определяне на необходима обезценка за кредити чрез проверка на конкретни вземания по предоставени кредити и извършване на тестове на детайлите, анализиране на финансовото състояние на кредитополучателите и проучване, дали са налице отклонения при спазване на договорните условия. При анализа е взето предвид влиянието на икономическите условия и други фактори, които могат да повлияят на събираемостта на предоставените заеми; - прилагане на професионална преценка, за да се анализират и оценят ключовите допускания, използвани при прилагането на моделите за очакваните кредитни загуби; - оценка на адекватността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет, включително на оповестяванията на основните предположения и преценки, свързани с първоначалния ефект от прилагане на МСФО 9, класификация и обезценка на финансови активи и изложеността на Групата на кредитен риск.
Разходи по проучване и оценка	
Пояснение 9 от консолидирания финансов отчет	
Ключов одиторски въпрос	**Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит**
Към 31.12.2018 г. разходите по проучване и оценка на Групата са в размер на 9 594 хил. лв. Нашето внимание беше носочено върху преценките на ръководството за необходимост от обезценка на разходите по проучване и оценка поради спецификата на този вид активи, техният размер, който представлява 8% от сумата на активите към 31.12.2018 г. и поради значимите предположения, необходими за прогнозирането и доказването на възможността или невъзможността за техническа изпълнимост и търговска приложимост на откритие ресурс.	По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до: - оценка на уместността на ключовите предположения, с участието на вътрешни експерти-оценители; - анализ на направените от ръководството прогнози и анализи; - оценка на адекватността на оповестяванията на финансовите отчети, включително оповестяванията на основните предположения и преценки.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление и консолидиран доклад за плащанията към правителствата изготвени от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено. Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания

финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността й, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС и Закона за независимия финансов одит, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства,

получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него" по отношение на консолидирания доклад за дейността, в т.ч. декларацията за корпоративно управление и консолидирания доклад за плащанията към правителствата, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, (чл. 100н, ал. 10 от ЗППЦК във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от ЗППЦК), приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:
(а) информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет;
(б) консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания;
(в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Групата и средата, в която тя функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в консолидирания доклад за дейността;
(г) в декларацията за корпоративно управление за финансовата година е представена изискваната от съответните нормативни актове информация, в т.ч. информацията по чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа;
(д) консолидираният доклад за плащанията към правителствата е предоставен и изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството.

Становище във връзка с чл. 100(н), ал. 10 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

На база на извършените процедури и на придобитото познаване и разбиране на дейността на Групата и средата, в която тя функционира, по наше мнение, не е налице съществено неправилно докладване в описанието на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на Групата във връзка с процеса на финансово отчитане и в информацията по чл. 10, параграф 1, букви

"в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане, които са включени в декларацията за корпоративно управление на Групата, която е част от консолидирания годишен доклад за дейността.

Допълнително докладване относно одита на консолидирания финансов отчет във връзка с чл. 100(н), ал. 4, т. 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

- *Изявление във връзка с чл. 100(н), ал. 4, т. 3, б. „б" от Закона за публичното предлагане на ценни книжа*

Информация относно сделките със свързани лица е оповестена в пояснение 36 към консолидирания финансов отчет. На база на извършените от нас одиторски процедури върху сделките със свързани лица като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло, не са ни станали известни факти, обстоятелства или друга информация, на база на които да направим заключение, че сделките със свързани лица не са оповестени в приложения консолидиран финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 г., във всички съществени аспекти, в съответствие с изискванията на МСС 24 „Оповестяване на свързани лица". Резултатите от нашите одиторски процедури върху сделките със свързани лица са разгледани от нас в контекста на формирането на нашето мнение относно консолидирания финансов отчет като цяло, а не с цел изразяване на отделно мнение върху сделките със свързани лица.

- *Изявление във връзка с чл. 100(н), ал. 4, т. 3, б. „в" от Закона за публичното предлагане на ценни книжа*

Нашите отговорности за одит на консолидирания финансов отчет като цяло, описани в раздела на нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет", включват оценяване дали консолидираният финансов отчет представя съществените сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне. На база на извършените от нас одиторски процедури върху съществените сделки, основополагащи за консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 г., не са ни станали известни факти, обстоятелства или друга информация, на база на които да направим заключение, че са налице случаи на съществено недостоверно представяне и оповестяване в съответствие с приложимите изисквания на МСФО, приети от Европейския съюз. Резултатите от нашите одиторски процедури върху съществените за консолидирания финансов отчет сделки и събития на Групата са разгледани от нас в контекста на формирането на нашето мнение относно консолидирания финансов отчет като цяло, а не с цел изразяване на отделно мнение върху тези съществени сделки.

Докладване във връзка с чл. 59 от Закона за независимия финансов одит съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- Грант Торнтон ООД е назначено за задължителен одитор на консолидирания финансов отчет на „Проучване и добив на нефт и газ" АД за годината, завършила на 31 декември 2018 г. от общото събрание на акционерите, проведено на 28 юни 2018 г., за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършила на 31 декември 2018 г. на Групата представлява втора поредна година на непрекъснат ангажимент за задължителен одит на тази група, извършен от нас.
- В подкрепа на одиторското становище ние сме предоставили в раздел „Ключови одиторски въпроси" описание на най-важните оценени рискове, обобщение на отговора на одитора и важни наблюдения във връзка с тези рискове, когато е целесъобразно.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.

– За периода, за който се отнася извършения от нас задължителен одит, освен одита, ние не сме предоставяли други услуги на „Проучване и добив на нефт и газ" АД и контролираните от него предприятия.

Марий Апостолов
Управител

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

23 април 2019 г.
България, гр. София, бул. Черни връх №26

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО
София
Рег. № 032
ГРАНТ ТОРНТОН ООД

Гергана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	9	9 961	12 001
Имоти, машини и съоръжения	10	43 776	44 700
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7	555	501
Отсрочени данъчни активи	12	2 115	145
Нетекущи активи		**56 407**	**57 347**
Текущи активи			
Материални запаси	13	6 510	5 990
Краткосрочни финансови активи	14	21 789	43 060
Търговски вземания	15	2 188	3 405
Вземания от свързани лица	36	18 048	15 591
Други вземания	16	6 045	3 302
Пари и парични еквиваленти	17	2 545	2 431
Текущи активи		**57 125**	**73 779**
Общо активи		**113 532**	**131 126**

Съставил:
Кремена Върбова

Изпълнителен директор:
Любомир Чакъров

Дата: 19.04.2019 г.

Прокурист:
Мария Владимирова

Заверил съгласно одиторски доклад от 23 април 2019 г.:

Марий Апостолов
Управител

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Гергана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	18.1	12 228	12 228
Други резерви	18.2	77 273	77 172
(Натрупана загуба)/Неразпределена печалба		(6 622)	9 983
Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието майка		82 879	99 383
Неконтролиращо участие	18.3	4 561	4 453
Общо собствен капитал		**87 440**	**103 836**
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Провизии	19	701	598
Пенсионни задължения към персонала	20.2	465	471
Задължения по финансов лизинг	11.1	1 716	2 564
Финансирания	21	811	1 046
Отсрочени данъчни пасиви	12	-	158
Нетекущи пасиви		**3 693**	**4 837**
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	20.2	1 400	1 265
Задължения по финансов лизинг	11.1	848	912
Финансирания	21	235	235
Търговски задължения	22	941	1 028
Задължения към свързани лица	36	17 066	17 212
Задължения за данъци върху дохода		80	301
Други задължения	23	1 829	1 500
Текущи пасиви		**22 399**	**22 453**
Общо пасиви		**26 092**	**27 290**
Общо собствен капитал и пасиви		**113 532**	**131 126**

Съставил:
Кремена Върбова

Изпълнителен директор:
Любомир Чакъров

Дата: 19.04.2019 г.

Прокурист:
Мария Владимирова

Заверил съгласно одиторски доклад от 23 април 2019 г.:
Марий Апостолов
Управител

Гергана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 032 ГРАНТ ТОРНТОН ООД

ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА НЕФТ И ГАЗ - АД СОФИЯ

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

	Пояснение	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Приходи от продажби	25	32 677	29 673
Други приходи	26	1 169	869
Печалба от продажба на нетекущи активи	29	3	-
Разходи за материали	27	(2 760)	(3 069)
Разходи за външни услуги	28	(2 566)	(3 260)
Разходи за персонала	20.1	(8 586)	(7 625)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	9, 10	(4 665)	(5 224)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(9 825)	(8 884)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство		251	406
Други разходи	30	(5 446)	(2 499)
Капитализирани разходи за придобиване на дълготрайни активи по стопански начин		2 705	2 240
Печалба от оперативна дейност		**2 957**	**2 627**
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7	54	33
Печалба от операции с финансови активи	32	477	529
Финансови разходи	31	(913)	(909)
Финансови приходи	31	923	1 435
Печалба преди данъци		**3 498**	**3 715**
Разходи за данък върху дохода	33	(343)	(321)
Печалба за годината		**3 155**	**3 394**
Друг всеобхватен доход/(загуба):			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	20.2	5	(8)
Друг всеобхватен доход/(загуба) за годината, нетно от данъци		**5**	**(8)**
Общо всеобхватен доход за годината		**3 160**	**3 386**
Печалба за годината, отнасяща се до:			
Неконтролиращото участие		63	79
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		3 092	3 315
Общо всеобхватен доход за годината, отнасящ се до:			
Неконтролиращото участие		63	79
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		3 097	3 307
		лв.	**лв.**
Доход на акция	34	0,25	0,27

Съставил:
Кремена Върбова
Дата: 19.04.2019 г.

Изпълнителен директор:
Любомир Чакъров

Прокурист:
Мария Владимирова

Заверил съгласно одиторски доклад от 23 април 2019 г.:

Марий Апостолов
Управител

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Гергана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 032 ГРАНТ ТОРНТОН ООД

ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА НЕФТ И ГАЗ - АД СОФИЯ

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието майка	Неконтроли-ращо участие	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2018 г.	**12 228**	**77 172**	**9 983**	**99 383**	**4 453**	**103 836**
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	(17 034)	(17 034)	45	(16 989)
Салдо към 1 януари 2018 г. (преизчислено)	**12 228**	**77 172**	**(7 051)**	**82 349**	**4 498**	**86 847**
Разпределение на дивиденти	-	-	(2 568)	(2 568)	-	(2 568)
Сделки със собствениците	**-**	**-**	**(2 568)**	**(2 568)**	**-**	**(2 568)**
Печалба за годината	-	-	3 092	3 092	63	3 155
Друг всеобхватен доход	-	5	-	5	-	5
Общо всеобхватен доход за годината	**-**	**5**	**3 092**	**3 097**	**63**	**3 160**
Разпределение на печалба за резерви	-	96	(96)	-	-	-
Други промени в капитала	-	-	1	1	-	1
Салдо към 31 декември 2018 г.	**12 228**	**77 273**	**(6 622)**	**82 879**	**4 561**	**87 440**

Съставил:
Кремена Върбова

Изпълнителен директор:
Любомир Чакъров

Дата: 19.04.2019 г.

Прокурист:
Мария Владимирова

Заверил съгласно одиторски доклад от 23 април 2019 г.:
Марий Апостолов
Управител

Гергана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 032 ГРАНТ ТОРНТОН ООД

ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА НЕФТ И ГАЗ - АД СОФИЯ

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието майка	Неконтроли-ращо участие	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2017 г.	**12 228**	**77 158**	**10 250**	**99 636**	**4 374**	**104 010**
Разпределение на дивиденти	-	-	(3 546)	(3 546)	-	(3 546)
Сделки със собствениците	**-**	**-**	**(3 546)**	**(3 546)**	**-**	**(3 546)**
Печалба за годината	-	-	3 315	3 315	79	3 394
Друга всеобхватна загуба	-	(8)	-	(8)	-	(8)
Общо всеобхватен доход за годината	**-**	**(8)**	**3 315**	**3 307**	**79**	**3 386**
Разпределение на печалба за резерви	-	52	(52)	-	-	-
Други промени в капитала	-	(30)	16	(14)	-	(14)
Салдо към 31 декември 2017 г.	**12 228**	**77 172**	**9 983**	**99 383**	**4 453**	**103 836**

Съставил:
Кремена Върбова

Изпълнителен директор:
Любомир Чакъров

Дата: 19.04.2019 г.

Прокурист:
Мария Владимирова

Заверил съгласно одиторски доклад от 23 април 2019 г.:

Марий Апостолов
Управител

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Гергана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 032 ГРАНТ ТОРНТОН ООД

ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА НЕФТ И ГАЗ - АД СОФИЯ

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		40 700	36 565
Плащания към доставчици		(19 566)	(18 281)
Плащания към персонал и осигурителни институции		(8 481)	(7 507)
Плащания на корпоративен данък върху печалбата		(562)	(443)
Плащания за данъци, без корпоративен данък		(3 233)	(3 786)
Други плащания за оперативна дейност		(2 151)	(2 417)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		**6 707**	**4 131**
Инвестиционна дейност			
Придобиване на имоти, машини и съоръжения		(331)	(334)
Предоставени заеми		(4 584)	(13 754)
Постъпления от предоставени заеми		325	1 115
Постъпления от дивиденти		388	446
Покупка на инвестиция		(325)	-
Продажба на инвестиция		326	-
Постъпления от лихви		5	72
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		**(4 196)**	**(12 455)**
Финансова дейност			
Получени банкови заеми		-	11 930
Плащания по получени банкови заеми		(3)	-
Плащания по получен заем (овърдрафт), нетно		(70)	(1 107)
Плащания по финансов лизинг		(913)	(1 241)
Плащания на лихви		(744)	(739)
Плащания на дивиденти		(576)	(676)
Други плащания от финансова дейност		(94)	(84)
Нетен паричен поток от финансова дейност		**(2 400)**	**8 083**
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти		**111**	**(241)**
Пари и парични еквиваленти в началото на годината		2 431	2 676
Печалба/(Загуба) от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти		3	(4)
Пари и парични еквиваленти в края на годината	17	**2 545**	**2 431**

Съставил:
Кремена Върбова

Изпълнителен директор:
Любомир Чакъров

Дата: 19.04.2019 г.

Прокурист:
Мария Владимирова

Заверил съгласно одиторски доклад от 23 април 2019 г.:

Марий Апостолов
Управител

Гергана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 032 ГРАНТ ТОРНТОН ООД

ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА НЕФТ И ГАЗ - АД СОФИЯ

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Проучване и добив на нефт и газ АД

"Проучване и добив на нефт и газ" АД е регистрирано като акционерно дружество в търговския регистър при Софийски градски съд по фирмено дело № 4812/2004 г. на СГС-ФО, парт. №83784, том 1022, стр.131 и вписани промени с решение №1/27.05.2004 г., решение №2/15.06.2004 г., решение №3/25.02.2005 г., решение №4/31.03.2005 г., решение №5/15.04.2005 г., решение №6/15.08.2005 г., решение №7/12.10.2005 г., решение №8/28.03.2006 г. и решение №9/28.08.2006 г. Седалището и адресът на управление на Дружеството е гр. София, район Средец, ул."Стефан Караджа" № 2.

Дружеството е преregистрирано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията с ЕИК 824033568.

Акциите на Дружеството са регистрирани на "Българска фондова борса" АД, София от 06.06.2003 г. с борсов код 4О1.

Основната дейност на Дружеството се състои в:

- търсене, проучване и реализация на суров нефт и природен газ;
- търсене, проучване и експлоатация на находища на термални, минерализирани и подземни води за питейни, битови и промишлени цели;
- разкриване и проучване на находища на геотермална енергия;
- сондиране на търсещи, проучвателни и експлоатационни сондажи за нефт и газ, подземни води и геотермална енергия; и
- всички видове сервизна дейност, свързана с основния предмет на дейност.

Мажоритарен собственик, който изготвя консолидирани финансови отчети на Дружеството е "Зърнени храни България" АД, което е регистрирано на Българска фондова борса, София. Собственик на "Зърнени храни България" АД е „Химимпорт" АД, който изготвя консолидирани финансови отчети и е дружество регистрирано на Българска фондова борса.

Дружеството е с двустепенна форма на управление, която към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние е както следва:

<u>Надзорен съвет в състав:</u>

Председател:

"Химимпорт" АД, вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 000627519, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Стефан Караджа" № 2, представлявано от Изпълнителните директори Иво Каменов Георгиев и Марин Великов Митев;

Членове:

1. "ИНВЕСТ КЕПИТЪЛ" АД, вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 831541734, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Стефан Караджа" №2, представлявано от Изпълнителния директор Иво Каменов Георгиев;
2. Елена Николова Драганова;

Управителен съвет в състав:

Председател: Миролюб Панчев Иванов

Членове: 1. Пламен Костадинов Николов
2. Любомир Тодоров Чакъров
3. Любомир Костов Ненков

Изпълнителни директори: Пламен Костадинов Николов и Любомир Тодоров Чакъров.

Прокурист: Мария Илиева Владимирова.

Дружеството се представлява както следва:

- Изпълнителният директор Пламен Костадинов Николов само заедно с Прокуриста Мария Илиева Владимирова.
- Изпълнителният директор Любомир Тодоров Чакъров само заедно с Прокуриста Мария Илиева Владимирова.
- Прокуристът Мария Илиева Владимирова само заедно с единия от Изпълнителните директори на дружеството.

Към 31 декември 2018 г. броят на персонала е 465 работници и служители (31 декември 2017 г.: 453 работници и служители).

Към датата на консолидирания финансов отчет "Проучване и добив на нефт и газ" АД притежава контролно и значително участие в дружества, за които възниква основание за консолидиране. Дъщерните и асоциирани дружества, участващи в консолидацията са следните:

Дъщерно предприятие	**Страна на учредяване**	**2018 % участие**	**2017 % участие**
Българска петролна рафинерия ЕООД	България	100	100
ПДНГ Сервиз ЕООД	България	100	100
Химойл БГ ЕООД	България	100	100
Ситняково Проджект Истейт ЕООД	България	100	100
Издателство ГМР ООД	България	70	70
Голф Шабла АД	България	65	65

Асоциирано предприятие	**Страна на учредяване**	**2018 % участие**	**2017 % участие**
Каварна газ ООД	България	35	35

Българска петролна рафинерия ЕООД

Дружеството е вписано като еднолично дружество с ограничена отговорност в България в регистъра на търговските дружества с решение №13322/06.01.2004 г. на Софийски градски съд - фирмено отделение, парт. 80939, том. 968, рег. I, стр. 101, със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Средец, ул. „Стефан Караджа" № 2. Дружеството е пререгистрирано в Търговския регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 131184930.

Основната дейност на дружеството е преработка на нефт и кондензат, производство на нефтени продукти, полимери и синтетични влакна, както и съответната търговска дейност. Дружеството извършва дейността си в землището на село Дисевица, Община Плевен, Област Плевен.

Към 31.12.2017 г. регистрираният капитал на дружеството е 3 843 700 лв., разделен на 38 437 дяла по 100 лв. всеки. Едноличен собственик на капитала е „Проучване и добив на нефт и газ" АД гр. София.

С решение, вписано в Протокол от 17.12.2018 г. на Управителния съвет на ПДНГ АД е взето решение за извършено увеличение на капитала на дъщерно дружество Българска петролна рафинерия ЕООД по реда на чл. 72 и следващите от Търговския закон, чрез апортна вноска на парични вземания в размер на 12 050 хил. лв.

На 28.12.2018 г. в ТР към Агенцията по вписванията, е вписано увеличение на капитала на Българска петролна рафинерия ЕООД с 12 050 000 лева разпределен на 120 500 дяла по 100 лева всеки. След увеличението, дружеството има регистриран капитал в размер 15 893 700 лева разпределени на 158 937 дяла по 100 лева всеки.

Към 31.12.2018 г. дружеството се представлява от управителя Исай Данаилов Лазаров.

Считано от 05.03.2019 г., Дружеството се представлява от управителите Исай Данаилов Лазаров и Иван Руменов Христов, само заедно.

Към 31 декември 2018 г. персоналът на Дружеството наброява 37 човека (31 декември 2017 г.: 37 човека).

ПДНГ Сервиз ЕООД

Дружеството е регистрирано като еднолично дружество с ограничена отговорност в Търговския регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 175105183. Седалището и адресът на управление на Дружеството е: гр. София, район Средец, ул."Стефан Караджа" №2.

Капиталът на дружеството е 5 000 лв. Едноличен собственик на капитала на „ПДНГ-Сервиз" ЕООД е „Проучване и добив на нефт и газ" АД.

Основната дейност на дружеството е: вътрешнотърговска и външнотърговска дейност, доставки, услуги, строителство, сервизна, инженерингова, маркетингова, лизингова, консултантска, агентска и посредническа дейност, внос, износ и реекспорт.

Дружеството се представлява от управител - Росица Пенчева Пенчева.

Към 31 декември 2018 г. персоналът на дружеството наброява 4 служители (2017 г.: 6 служители).

Химойл БГ ЕООД

„Химойл БГ" ЕООД е вписано като еднолично дружество с ограничена отговорност в България в регистъра на търговските дружества с решение №1912/03.10.2002 г. на Варненски окръжен съд, парт. 44, том. 265, стр. 174, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Стефан Караджа" №2. ЕИК на Дружеството е 103780040.

Предметът на дейност на „Химойл БГ" ЕООД е внос, износ, реекспорт и други търговски операции с нефт, химически, нефтени и нефтохимически продукти и всички други стоки и дейности, незабранени от закона, комисионна, складова и спедиционна дейност, търговско представителство и посредничество в страната и чужбина, продажба на стоки от собствено производство.

Към 31 декември 2018 г. регистрираният капитал на дружеството е 1 005 хил. лв., разделен на 20 100 дяла по 50 лв. всеки (31 декември 2017 г.: 495 хил. лв., разделен на 9 900 дяла по 50 лв. всеки).

С решение от 04.10.2018 г. на Управителния съвет на „Проучване и добив на нефт и газ" АД, е извършено увеличение на капитала на дъщерно дружество Химойл БГ ЕООД с парична вноска в размер на 510 хил. лв. На 12.10.2018 г. е вписана промяна в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, с която капиталът на дружеството става 1 005 хил. лв.

Едноличен собственик на капитала е „Проучване и добив на нефт и газ" АД.

Към 31.12.2018 г. дружеството се представлява от управителите Иван Руменов Христов и Румен Аспарухов Церянов, заедно.

Към 31 декември 2018 г. персоналът на Дружеството наброява 37 работници и служители (2017 г.: 37 работници и служители).

Ситняково Проджект Истейт ЕООД

„Ситняково Проджект Истейт" ЕООД е регистрирано като еднолично дружество с ограничена отговорност в България и е вписано в Търговския регистър на 16 юни 2016 г. Седалището и адресът на управление на Дружеството е гр. София, бул. „Ситняково" 23.

Капиталът на дружеството е в размер на 6 515 000 лв. и е образуван от апортна вноска на недвижими имоти (земя и сгради), внесени от едноличния собственик – „Проучване и добив на нефт и газ" АД.

Основната дейност на „Ситняково Проджект Истейт" ЕООД се състои в управление и отдаване под наем на недвижими имоти; покупка на недвижими имоти; строителство на сгради от всякакъв тип; продажба на недвижими имоти - офиси и жилища, както и всички други дейности незабранени от закона. Дружеството е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 204124588.

Дружеството се управлява от управител – Мария Илиева Владимирова.

Издателство Геология и минерални ресурси ООД

Дружеството е регистрирано като дружество с ограничена отговорност в търговския регистър при Софийски градски съд с решение № 1 от 20.01.1994 г. и решение № 2 от 02.02.1999 г. по фирмено дело №26169/1993 г., парт.№534, том 10, стр.131. Дружеството е пререгистрирано в Търговския регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 831476610.

Седалището на Дружеството е: гр. София, ул."Стефан Караджа" № 2, а адресът на управление се намира в гр. София, община Оборище на бул."Кн. Мария Луиза" № 22.

Дружеството има за основна дейност: издателска и разпространителка дейност на периодично списание с наименование "Геология и минерални ресурси", на годишници и каталози на институти, търговски дружества, научни трудове и монографии в областта на търсенето, проучването, регионалните геоложки изследвания и добива на минерални ресурси, на специфични правилници, нормативни актове, търговски котировки, информации и реклами в посочената област, преводаческа дейност, представителства на чужди издателства, разпространение на чужда и българска периодика за отрасъла, създаване, адаптиране и внедряване на програмни продукти, както и всяка друга позволена от закона дейност.

Основният капитал на дружеството е 5 000 лв.

Съдружници в дружеството към датата на консолидирания отчет са както следва:

- Проучване и добив на нефт и газ АД;
- Геомаш АД, гр. Балчик, с ЕИК 124099967;

- Геология, проектиране и проучване АД, гр. Варна, с ЕИК 103002349;
- Никола Георгиев Вардев;
- Желю Иванов Желев;
- Сашка Иванова Кожухарова.

Към 31.12.2018 г. Дружеството се управлява и представлява от управителите Желю Иванов Желев и Росица Пенчева Пенчева, заедно.

Голф Шабла АД

Дружеството е регистрирано като акционерно дружество в търговския регистър при Добрички окръжен съд с решение №2042 от 04.09.2007 г. по фирмено дело №1171/2007 г., партиден №926, том 169, стр. 117 и вписани промени с удостоверение №20080521145716/21.05.2008 г. в Агенцията по вписванията. Дружеството е пререгистрирано в Търговския регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 124712625.

Седалището и адресът на управление на Дружеството е: гр. Шабла, Рибарско селище, административна сграда на „Проучване и добив на нефт и газ" АД.

Основната дейност на Дружеството включва: организиране на спортни и развлекателни мероприятия; атракционна дейност в областта на спорта и туризма; изграждане на голф игрища и прилежащи съоръжения; извършване на туристически услуги, хотелиерство и ресторантьорство; проектиране, строеж, обзавеждане, покупка и продажба на недвижими имоти; реклама, консултантски и информационни услуги; маркетинг и инженеринг; търговско представителство и агентиране.

Дружеството е с капитал в размер на 10 183 700 лв., разпределен в 101 837 броя обикновени поименни акции с номинална стойност 100 лв. за всяка акция.

"Проучване и добив на нефт и газ" АД притежава 65% от капитала на "Голф Шабла" АД.

Дружеството е с едностепенна форма на управление, която към датата на консолидирания отчет е както следва:

Съвет на директорите в състав:

1. Марин Великов Митев
2. Павел Георгиев Германов
3. Георги Христов Тритаков
4. Пенка Георгиева Макакова
5. Росица Пенчева Пенчева
6. Стефан Иванов Михайлов
7. Стойка Георгиева Керанова

Дружеството се управлява и представлява от Марин Великов Митев - Изпълнителен директор.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС" представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2018 г.:

МСФО 9 „Финансови инструменти" в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 9 „Финансови инструменти" заменя МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване". Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи, както и нов модел на очакваните кредитни загуби за обезценка на финансови активи.

При прилагането на МСФО 9 Групата е използвала преходното облекчение и е избрала да не преизчислява предходни периоди. Разлики, възникващи от прилагането на МСФО 9, във връзка с класификация, оценяване и обезценка се признават в неразпределената печалба.

Прилагането на МСФО 9 е засегнало следните области:

- Класификация и оценяване на финансовите активи на Групата

Ръководството държи повечето финансови активи, за да събира свързаните с тях договорни парични потоци. Част от инвестициите, класифицирани по-рано като инвестиции на разположение за продажба, както и някои други финансови активи, сега се оценяват по справедлива стойност през печалбата или загубата, тъй като паричните потоци не представляват единствено плащания по главница и лихва.

	Оценъчна категория		Ефекти от прилагане на МСФО 9		
	Финансови активи съгласно МСС 39	**Финансови активи съгласно МСФО 9**	**Салдо 31 декември 2017 г. МСС 39**	**Очаквани кредитни загуби**	**Салдо 1 януари 2018 г. МСФО 9**
Текущи финансови активи					
Търговски и други вземания	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	22 089	(1 583)	20 506
Предоставени кредити	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	24 703	(17 532)	7 171
Пари и парични еквиваленти	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	2 431	-	2 431
Ценни книжа	Справедлива стойност през печалбата или загубата	Справедлива стойност през печалбата или загубата	2 459	-	2 459
Ценни книжа	На разположение за продажба	Справедлива стойност през печалбата или загубата	15 898	-	15 898

67 580	(19 115)	48 465

- Обезценка на финансови активи по модела на очакваните кредитни загуби

Моделът на очакваните кредитни загуби има ефект върху търговските вземания на Групата. За активи по договор, произтичащи от МСФО 15 и за търговски вземания Групата прилага опростен подход за признаване на очакваните кредитни загуби, тъй като те не съдържат съществен компонент на финансиране.

- Оценяване на инвестиции в капиталови инструменти по цена на придобиване, намалена с разходите за обезценка

Всички подобни инвестиции се оценяват по справедлива стойност през печалбата или загубата. Към дата на преминаване към МСФО 9 Групата не е направила неотменим избор да определи инвестициите си, които има намерение да задържи след 1 януари 2018 г., като финансов инструмент по справедлива стойност през другия всеобхватен доход.

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти" в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 15 "Приходи от договори с клиенти" и свързаните разяснения към МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти" (наричан по-нататък МСФО 15) заместват МСС 18 „Приходи", МСС 11 „Договори за строителство", както и няколко разяснения свързани с приходите. Новият стандарт е приложен ретроспективно без преизчисление, като Групата не е отчела ефект от първоначалното прилагане, който да бъде признат като корекция на началното салдо на неразпределената печалба към 1 януари 2018 г. В съответствие с преходните разпоредби, МСФО 15 е приложен само към договори, които не са приключени към 1 януари 2018 г.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Групата. Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Групата през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

МСФО 16 „Лизинг" в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

Този стандарт заменя указанията на МСС 17 „Лизинг" и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите.

Съгласно МСС 17 от лизингополучателите се изискваше да направят разграничение между финансов лизинг (признат в баланса) и оперативен лизинг (признат извънбалансово). МСФО 16 изисква лизингополучателите да признават лизингово задължение, отразяващо бъдещите лизингови плащания, и 'право за ползване на актив' за почти всички лизингови договори. СМСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи; това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна.

Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

Ръководството е в процес на оценяване на ефекта от прилагането на стандарта, но все още не може да представи количествена информация. Следните действия са предприети, за да се определи ефектът:

- извършва се пълен преглед на всички договори, за да се прецени дали допълнителни договори няма да се считат за лизингови договори съгласно новата дефиниция на МСФО 16;
- решава се кои условия за прилагане да се изберат; или пълно ретроспективно прилагане или частично ретроспективно прилагане (което означава, че сравнителната информация няма да бъде променяна). Частичното прилагане позволява да не се преценяват текущите договори дали съдържат лизинг и други облекчения. Решението кой подход да се избере е важно, тъй като не може да се промени впоследствие;
- преценяват се настоящите оповестявания относно договори за финансов лизинг и договори за оперативен лизинг, тъй като е вероятно те да са базата за определяне на сумата за капитализиране и да станат активи с право на ползване.
- определя се кое счетоводно опростяване е приложимо към договорите за лизинг и дали ще се използва правото на освобождаване;
- преценяват се допълнителните оповестявания, които се изискват.

МСС 19 „Доходи на наети лица" (изменен) – Промяна в плана, съкращаване или уреждане - в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Тези изменения изискват Групата да:

- да използва актуализирани допускания, за да определи разходите за текущ стаж и нетния лихвен процент за остатъка от периода след изменението, съкращаването или уреждането на плана; и
- признава в печалбата или загубата като част от разходите за минал трудов стаж или печалба или загуба от сетълмент всяко намаление на излишъка, дори ако този излишък не е бил признат преди поради въздействието на тавана на актива.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, които са публикувани, но не са влезнали все още в сила, не се очаква да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Групата:

- МСФО 9 „Финансови инструменти" (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени" в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 17 „Застрахователни договори" в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия" (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- КРМСФО 23 "Несигурност относно отчитането на данък върху дохода" в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2015-2017 г., в сила от 1 януари 2019 г., все още не са приети от ЕС.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на отделните видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети". Групата прие да представя консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет,
и това има съществен ефект върху информацията в консолидирания отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2018 г. Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от транзакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се

притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в отчетната стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти" или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял, или по справедлива стойност или по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо

участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

4.5. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред "Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал". Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието й в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от транзакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между балансовата стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.6. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на съответното дружество от Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Функционалната валута на отделните дружества от Групата не е променяна в рамките на отчетния период.

При консолидация всички активи и пасиви се преизчисляват в български лева по заключителния курс към датата на консолидирания финансов отчет.

4.7. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата.

Групата оперира в следните бизнес сегменти:

- Добив на суров нефт и природен газ
- Търсене и проучване
- Преработка на продукция
- Сервизни услуги
- Издателска дейност
- Търговия и други дейности

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка продуктова линия се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти" Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет.

Освен това, активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповтаряеми събития. Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.8. Приходи

Основните приходи, които Групата генерира са свързани с продажба на продукция, стоки, предоставяне на услуги и други приходи.

За да определи дали и как да признае приходи, Групата използва следните 5 стъпки:

1 Идентифициране на договора с клиент
2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
3 Определяне на цената на сделката
4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5 Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Групата удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки, продукция или услуги на своите клиенти.

Групата признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в консолидирания отчет за финансовото състояние. По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в консолидирания отчет за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

4.8.1. Приходи, които се признават с течение на времето

Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Групата, включват сондажни, проучвателни, хидрогеоложки, ремонтни, транспортни и други услуги и наеми.

Приходите се признават, когато контролът върху ползите от предоставените услугите е прехвърлен върху ползвателя на услугите. Приход се признава с течение на времето на база изпълнение на отделните задължения за изпълнение.

При признаване на приходите от предоставената услуга, Групата прилага метод за измерване на напредъка, отчитащ продукцията или метод, отчитащи вложените ресурси.

4.8.2. Приходи, които се признават към определен момент

Продажба на продукция и стоки

Продажбата на продукция и стоки включва продажба на суров нефт, природен газ, нефтопродукти и други стоки. Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача контрола върху предоставените стоки и продукция. Счита се, че контролът се прехвърля на купувача, когато клиентът е приел стоките и продукцията без възражение.

4.8.3. Приходи от финансирания

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с придобиване на нетекущи активи, се показват първоначално в консолидирания отчет за финансовото състояние като отсрочено финансиране, когато има достатъчна сигурност, че ще бъдат получени и че Групата ще е в състояние да изпълни всички свързани с тях изисквания. Приходите от финансирания за дълготрайни активи се признават в печалбата или загубата за периода на

систематична база в рамките на полезния живот на съответния актив.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата за финансиране на текущата дейност, се признават на систематична база в печалбата или загубата през периодите, в които са извършени съответните разходи, които следва да бъдат компенсирани с получените дарения.

4.8.4. Приходи от лихви и дивиденти

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденти, различни от приходите от инвестиции в асоциирани предприятия, се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.9. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Групата отчита два вида разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги (стоки) с клиенти: разходи за сключване/ постигане на договора и разходи за изпълнение на договора. Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15, същите се признават като текущи в момента на възникването им като например не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

Следните оперативни разходи винаги се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Общи и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи за брак на материални запаси;
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено или неудовлетворено задължение за изпълнение.

4.10. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за доходите на ред „Финансови разходи".

4.11. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно (вж. пояснение 4.4). Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка (вж. пояснение 4.16 за информация относно тестовете за обезценка).

4.12. Нематериални активи

Нематериалните активи включват програмни продукти, патенти, продукти от развойна дейност, активи по проучване и оценка на минерални ресурси и други. Те се отчитат по

цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за доходите за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за доходите в периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството на Групата към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2 години
- Сервитутни права 7, 27, 29 години
- Други 2,7 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи".

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи".

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Групата е в размер на 700 лв.

4.13. Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Проучването и оценката на минералните ресурси за Групата, се отнася до проучване и оценка на суров нефт и природен газ. След придобиване на право за проучване и оценка, всички разходи свързани с този процес се капитализират първоначално по разходоопределящи звена – конкретен „Блок".

Групата признава като активи по проучване и оценка всички пряко свързани разходи, доколкото те са свързани със специфични дейности по проучване и оценка, които може да се отнесат директно към точно определена площ за проучване „Блок", за която Групата е получила права от съответните държавни институции. Такива разходи включват най-малко следните видове:

- Придобиване на права за проучвания;
- Топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания;
- Проучвателни сондажи;
- Вземане на проби за анализ;

- Дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси.

Всички разходи, направени преди получаването на права за проучване и оценка се отнасят в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси могат да бъдат класифицирани като:

- Разрешения за търсене и проучване, издадени от МИЕ, съгласно Закона за подземните богатства и свързаните с тях такси;
- Всички разходи за топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания, проучвателни сондажи, изкопни работи, вземане на проби за анализ и други дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси, както и други разходи за проучване и оценка, които са направени за конкретна площ, за която Групата притежава разрешение за проучване. Тези разходи включват и разходите за възнаграждение на персонала, материали и използвано гориво, снабдителни разходи и плащания направени към доставчици.

Разходите по проучване и оценка на минерални ресурси се капитализират и представят като нематериални активи до момента, до който не бъде доказана възможността или невъзможността за техническа изпълнимост и търговска приложимост на минералния ресурс. След доказване на техническа изпълнимост и търговска приложимост на открития минерален ресурс, разходите по проучване и оценка се трансформират към „Имоти, машини и съоръжения".

Активите по проучване и оценка се преглеждат технически, финансово и на управленско ниво поне веднъж годишно с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности и извличане на ползи от направеното откритие, както и за наличие на индикации за обезценка. В случай че Групата няма намерение да продължава проучвателните дейности или има индикации за обезценка, разходите се отписват.

Оценяването на активите по проучване и оценка на минерални ресурси при тяхното първоначално признаване в консолидирания отчет за финансовото състояние е по себестойност. Елементите на себестойността включват операции по проучване и оценяване.

"Операции по проучване" – означава операциите с цел проучване на акумулация от петрол. Това включва, без да се ограничава до, геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи, изучавания и изследвания, както и сондиране, удълбочаване, напускане или обсаждане и перфориране, както и изпитване на търсещи сондажи за откриването на петрол, и покупката, наемането или придобиването на такива суровини, материали, оборудване за тези дейности, каквито могат да бъдат включени в одобрените годишни работни проекти и бюджети.

"Операции по оценяване" – означава работите по оценяване (част от проучването) и работна програма за оценяване, изпълнявана след открития, с цел оконтуряване на природния резервоар, към който се отнася откритието по отношение на дебелина и латерално разпространение, и оценяване на извлекаемите количества в него, и следва да включва, без да се ограничава от геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи.

4.14. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на Имоти, машини и съоръженията се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за доходите за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност на подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Сгради 25 години
- Съоръжения 25 години
- Машини и оборудване 3-4 години
- Автомобили 4 години
- Транспортни средства 10 години
- Стопански инвентар 7 години
- Компютри 2 години
- Други 7 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи".

Печалбата или загубата от продажба на актив от имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи".

Избраният праг на същественост за имоти, машини и съоръжения на Групата е в размер на 700 лв.

4.15. Отчитане на лизинговите договори

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг" правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности

– справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения" или МСС 38 „Нематериални активи".

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Групата, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения" или МСС 38 „Нематериални активи". Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в консолидирания отчет за доходите за съответния отчетен период.

4.16. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване на размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци. Репутацията е отнесена към единиците, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от съответната бизнес комбинация и които представляват най-ниското ниво в Групата, на което ръководството наблюдава репутацията.

Единиците, генериращи парични потоци, към които е отнесена репутацията, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица,

генериращи парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генериращи парични потоци, се разпределят в намаление на балансовата стойност първо на репутацията, отнасяща се към тази единица, и след това на останалите активи от единицата, пропорционално на балансовата им стойност. С изключение на репутацията за всички други активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генериращи парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.17. Финансови инструменти, съгласно МСФО 9, считано от 01.01.2018 г.

4.17.1. Признаване и оценяване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

4.17.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във „Финансови разходи", „Финансови приходи" или „Печалба от операции с финансови активи" с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред „Други разходи" в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.17.3. Последващо оценяване на финансовите активи

Процентите на очакваните загуби се основават на профилите на плащанията за продажби за период от 36 месеца преди 31 декември 2018 г. или съответно на 1 януари 2018 г., както и на съответните исторически кредитни загуби, настъпили през този период. Историческите стойности на загубите се коригират, за да отразяват текущата и прогнозната информация за макроикономическите фактори, които влияят върху способността на клиентите да уреждат вземанията. Групата е определила БВП и равнището на безработица на страните, в които продава своите стоки и услуги, като най-важните фактори и съответно коригира историческите загуби въз основа на очакваните промени в тези фактори.

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- Групата управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Групата класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти, търговските и други вземания и вземания от свързани лица.

- **Търговски вземания**

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки и продукция или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Групата държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци" или бизнес модел „държани за събиране и продажба", както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Тази категория съдържа също така инвестиция в капиталови инструменти. Групата отчита тази инвестиция по справедлива стойност през печалбата или загубата и не е направила неотменим избор да отчита инвестициите по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Съгласно МСС 39 инвестициите на Групата са били оценена по себестойност, намалена с разходи за обезценка, тъй като се е считало, че нейната справедлива стойност не може да бъде оценена по надежден начин.

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

4.17.4. Обезценка на финансовите активи

Новите изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби", който замества „модела на понесените загуби", представен в МСС 39.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски вземания, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Групата разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на тази подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3" обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Групата и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг"). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Търговски и други вземания

Групата използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания, както и на активите по договор и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Групата използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на клиентите по индустрии и срочна структура на вземанията и използвайки матрица на провизиите.

4.17.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват получени заеми, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Групата не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

4.18. Финансови инструменти, съгласно МСС 39, до 31.12.2017 г.

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или са прехвърлени съществените рискове и ползи от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията, с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.18.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на консолидирания финансов отчет. Финансовите активи се

обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи" и „Финансови приходи" с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи".

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на консолидирания финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи".

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които или са определени като финансови активи на разположение за продажба, или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия

всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в консолидирания отчет за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденти се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови приходи". Възстановяването на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на загубите от обезценка на дългови финансови инструменти, чието възстановяване се признава в печалбата или загубата, само ако то е обективно свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

4.18.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват банкови и търговски заеми, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи" или „Финансови приходи".

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковият заем е взет с цел подпомагане на дейността на Групата. Той е отразен в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заема. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се признават в консолидирания отчет за доходите на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите на предприятието майка, се признават след одобрението им от общото събрание на акционерите.

4.19. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукция, незавършено производство и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват

по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материали и стоки, като използва метода първа входяща – първа изходяща.

Групата определя разходите за продукция, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.20. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на репутация или при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не е бизнес комбинация или засяга данъчната или счетоводната печалба. Отсрочени данъци за временни разлики, свързани с акции в дъщерни и съвместни предприятия не се предвиждат, ако обратното проявление на тези временни разлики се контролира от Групата и е вероятно то да не настъпи в близко бъдеще.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.26.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.21. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки и депозити, които са лесно обращаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.22. Собствен капитал

Акционерният капитал отразява номиналната стойност на емитираните акции на предприятието майка.

Другите резерви включват законови резерви, общи, резерви по планове с дефинирани доходи и други резерви. (вижте пояснение 18.2).

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички транзакции със собствениците на предприятието майка се представят отделно в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

4.23. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Групата внася фиксирани вноски в независими дружества. Групата няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксираните вноски. Групата плаща фиксирани вноски по държавни програми и пенсионни осигуровки за служителите във връзка с плановете с дефинирани вноски. Вноските по плановете се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителят ще получи след пенсиониране. Правните задължения за изплащането на дефинираните доходи остават задължения на Групата.

Задължението, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по

изплащане на дефинирани доходи към отчетната дата, намалена със справедливата стойност на активите по плана.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи годишно с помощта на независими актюери. Оценката на задълженията е базирана на стандартни инфлационни ставки, очаквана промяна на вероятността за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на ценни книжа, издадени и гарантирани от държавата, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения. Задълженията, признати по отношение на плановете с дефинирани доходи, предоставяни от Групата, подлежат на промяна, тъй като тези фактори могат да варират с течение на времето.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи". Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала".

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала" по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.24. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и сумата на задължението може да бъде надеждно оценена. Възможно е да съществува несигурност относно срочността или сумата на изходящия паричен поток. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за преструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за преструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за преструктуриране пред засегнатите лица. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, включително свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, които Групата със сигурност ще получи, се признават като отделен актив. Възможно е този актив да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат в края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава, освен ако не става въпрос за бизнес комбинация (вж. пояснение 4.4). При бизнес комбинация условните задължения се признават при разпределянето на цената на придобиване към

активите и пасивите, придобити в бизнес комбинацията. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи. Условните задължения на Групата са описани в пояснение 39.

4.25. Финансирания (правителствени дарения)

Финансиранията представляват безвъзмездна помощ, предоставена от държавата (правителството, държавните агенции и подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни), отговарящи на определението за правителствени дарения съгласно МСС 20 „Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на държавни помощи".

Правителствените дарения се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато има достатъчна сигурност, че Групата ще изпълни условията, свързани с тях, и дарението е получено. Финансиранията за текуща дейност се признават на систематична база в периодите, в които се признават разходите, които те следва да компенсират. Финансиранията за придобиване на нетекущи активи се представят като приходи за бъдещи периоди и се признават в печалбата или загубата на систематична база през полезния живот на съответния актив.

4.26. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.27.

4.26.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай въз основа на специфичните факти и обстоятелства.

4.26.2. Лизинг

Съгласно МСС 17 „Лизинг" ръководството класифицира лизинговите договори за съоръжения и оборудване като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция не е еднозначна и ръководството преценява дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

4.26.3. Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Анализът и намеренията на ръководството са потвърдени от бизнес модела на държане на дълговите инструменти, които отговарят на изискванията за получаване на плащания

единствено на главница и лихви и държане на активите до събирането на договорените парични потоци от облигациите, които са класифицирани като дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност. Това решение е съобразено с текущата ликвидност и капитала на Групата.

4.27. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

При изготвянето на представения консолидиран финансов отчет значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата и основните източници на несигурност на счетоводните приблизителни оценки не се различават от тези, оповестени в консолидирания финансов отчет на Групата към 31 декември 2017 г., с изключение на промените в приблизителната оценка на задълженията за разходи за данъци върху дохода и новоприетите МСФО 9 и МСФО 15.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.27.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.16). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.27.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2018 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 9 и 10. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

4.27.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Основната дейност на Групата е изложена на технологични и пазарни колебания, които могат да доведат до резки изменения в продажните цени.

4.27.4. Измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които Групата очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Групата. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

4.27.5. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Групата бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на ценни книжа, издадени и гарантирани от държавата, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения.

4.27.6. Справедлива стойност на финансови инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар. Подробности относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.27.7. Провизии

Групата начислява провизии за „Фонд за напускане" по концесионни договори. При определяне на размера на провизиите за „Фонд за напускане" Ръководството използва в най-висока степен актуални данни и предположения. Тези оценки обаче могат да се различават от действителните задължения, които биха били възникнали при прекратяване на концесионните договори.

5. Ефект от промяна на счетоводната политика

Както е оповестено в бележка 3.1, МСФО 9 и МСФО 15 са приложени без преизчисляване на сравнителната информация. Прекласификациите и корекциите, произтичащи от тези промени в счетоводната политика на Групата, не се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2017 г., а се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние към 1 януари 2018 г.

Следващата таблица показва корекциите, признати за всяка отделна позиция.

Отчет за финансовото състояние

Активи	**31 декември 2017**	**Ефект от прилагане на МСФО 9**	**1 януари 2018**
	'000 лв.	**'000 лв.**	**'000 лв.**
			Преизчислен
Нетекущи активи			
Нематериални активи	12 001	-	12 001
Имоти, машини и съоръжения	44 700	-	44 700
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	501	-	501
Отсрочени данъчни активи	145	2 126	2 271
Нетекущи активи	**57 347**	**2 126**	**59 473**
Текущи активи			
Материални запаси	5 990	-	5 990
Краткосрочни финансови активи	43 060	(17 532)	25 528
Търговски вземания	3 405	(505)	2 900
Вземания от свързани лица	15 591	(494)	15 097
Други вземания	3 302	(584)	2 718
Пари и парични еквиваленти	2 431	-	2 431
Текущи активи	**73 779**	**(19 115)**	**54 664**
Общо активи	**131 126**	**(16 989)**	**114 137**

Собствен капитал и пасиви	31 декември 2017 '000 лв.	Ефект от прилагане на МСФО 9 '000 лв.	1 януари 2018 '000 лв. Преизчислен
Собствен капитал			
Акционерен капитал	12 228	-	12 228
Други резерви	77 172	-	77 172
Неразпределена печалба/(Непокрита загуба)	9 983	(17 034)	(7 051)
Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието майка	99 383	(17 034)	82 349
Неконтролиращо участие	4 453	45	4 498
Общо собствен капитал	**103 836**	**(16 989)**	**86 847**
Пасиви			
Нетекущи			
Провизии	598	-	598
Пенсионни задължения към персонала	471	-	471
Задължения по финансов лизинг	2 564	-	2 564
Финансирания	1 046	-	1 046
Отсрочени данъчни пасиви	158	-	158
Нетекущи пасиви	**4 837**	**-**	**4 837**
Текущи			
Финансирания	235	-	235
Пенсионни и други задължения към персонала	1 265	-	1 265
Задължения по финансов лизинг	912	-	912
Търговски задължения	1 028	-	1 028
Задължения към свързани лица	17 212	-	17 212
Задължения за данъци върху дохода	301	-	301
Други задължения	1 500	-	1 500
Текущи пасиви	**22 453**	**-**	**22 453**
Общо пасиви	**27 290**	**-**	**27 290**
Общо собствен капитал и пасиви	**131 126**	**(16 989)**	**114 137**

Общият ефект върху неразпределената печалба на Групата към 1 януари 2018 г. е представен, както следва:

	Неразпределена печалба
	хил. лв.
Крайно салдо към 31 декември 2017 г. – МСС 39	**9 983**
Корекции от прилагането на МСФО 9:	
Увеличение на загубата от обезценка на краткосрочни финансови активи, търговски и други вземания и вземания от свързани лица	(19 160)
Увеличение на отсрочените данъчни активи във връзка със загуби от обезценка	2 126
Ефект от прилагането на МСФО 9 върху неразпределената печалба, отнасяща се до собствениците на предприятието майка	**(17 034)**
Начално салдо към 1 януари 2018 г. – МСФО 9	**(7 051)**
Ефект от прилагането на МСФО 9 върху неконтролиращото участие	**45**

6. База за консолидация

6.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2018 участие %	2017 участие %
Българска петролна рафинерия ЕООД	България	Преработка на продукция	100	100
ПДНГ Сервиз ЕООД	България	Сервизни услуги	100	100
Химойл БГ ЕООД	България	Търговия	100	100
Ситняково проджект истейт ЕООД	България	Сделки с недвижими имоти	100	100
Издателство ГМР ООД	България	Издателска дейност	70	70
Голф Шабла АД	България	Изграждане на недвижими имоти и др.	65	65

7. Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал

Групата притежава 35 % от правата на глас и собствения капитал на дружеството „Каварна газ" ООД, гр. Каварна. Инвестицията е отчетена по метода на собствения капитал. Датата на финансовия отчет на асоциираното предприятие е 31 декември.

Име на асоциираното дружество	Страна на учредяване	2018	Участие	2017	участие
		'000 лв.	%	'000 лв.	%
Каварна газ ООД	България	555	35	501	35
		555		**501**	

Дяловете на асоциираното предприятие не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина липсват котирани цени на активен пазар.

Финансовата информация за асоциираното предприятие може да бъде обобщена, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Активи	2 074	1 850
Пасиви	(488)	(419)
Приходи	1 294	1 031
Печалба	161	92
Дял от печалбата, полагащ се на Групата	**54**	**33**

Всички трансфери на парични средства към Групата, напр. изплащане на дивиденти, се осъществят след одобрението на най-малко 51 % от всички собственици на асоциираното предприятие. През 2018 г. и 2017 г. Групата не е получила дивиденти.

Групата няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с нейните инвестиции в асоциирани предприятия.

8. Отчитане по сегменти

Ръководството, отговорно за вземане на оперативни решения, определя оперативните сегменти базирайки се на видовете дейности, основните продукти и услуги, които се осъществяват от Групата. Дейността на Групата се разглежда като съвкупност от единици – оперативни сегменти, които могат да варират в зависимост от естеството и развитието на конкретен сегмент, като се отчита влиянието на рискови фактори, парични потоци, продукти и пазарни изисквания.

Всеки от оперативните сегменти се управлява отделно, доколкото той изисква отделни технологии и ресурси, както и отделни маркетингови подходи. Прилагането на МСФО 8 не е повлияло при идентифициране на основните оперативни сегменти на Групата в сравнение с тези определени в последния годишен консолидиран финансов отчет.

Съгласно МСФО 8 обявените печалби по сегменти, се основават на информацията, която се използва за нуждите на вътрешно управленско отчитане и която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 Групата прилага същата политика на оценяване, както в последния годишен консолидиран финансов отчет. Освен това активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти. Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Основните оперативните сегменти на Групата са следните:

- Добив на суров нефт и природен газ
- Търсене и проучване
- Преработка на продукция
- Сервизни услуги
- Издателска дейност
- Търговия и други дейности

Информацията за отделните сегменти може да бъде анализирана за представените отчетни периоди, както следва:

2018 г.	Добив на суров нефт и природен газ '000 лв.	Търсене и проучване '000 лв.	Преработка на продукция '000 лв.	Сервизни услуги '000 лв.	Издателска дейност '000 лв.	Търговия и други дейности '000 лв.	Общо '000 лв.
Приходи							
Приходи от външни клиенти	22 195	-	207	-	56	11 388	33 846
Приходи от др. сегменти	2 105	-	2 505	-	-	3 279	7 889
Общо приходи	**24 300**	**-**	**2 712**	**-**	**56**	**14 667**	**41 735**
Печалба от продажба на нетекущи активи	3	-	-	-	-	-	3
Разходи							
Разходи за материали	(2 558)	(27)	(926)	(422)	-	(79)	(4 012)
Разходи за персонал	(5 568)	(216)	(597)	(1 557)	(33)	(615)	(8 586)
Амортизация на нефинансови активи	(2 876)	(6)	(212)	(1 590)	-	(32)	(4 716)
Други разходи	(6 697)	249	(603)	(221)	(23)	(14 021)	(21 316)
Оперативна печалба/(загуба)	**6 604**	**-**	**374**	**(3 790)**	**-**	**(80)**	**3 108**
Финансови приходи	660	-	32	-	-	446	1 138
Финансови разходи	(823)	-	(271)	-	-	(34)	(1 128)
Печалба от операции с финансови активи	477	-	-	-	-	-	477
Печалба/(загуба) на групата преди данъци	**6 918**	**-**	**135**	**(3 790)**	**-**	**332**	**3 595**
Активи на сегмента	**93 429**	**10 426**	**6 513**	**17 836**	**55**	**19 787**	**148 046**
Инвестиции в асоциирани предприятия	**158**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**158**
Общо активи на сегмента	**93 587**	**10 426**	**6 513**	**17 836**	**55**	**19 787**	**148 204**
Пасиви на сегмента	**26 038**	**-**	**5 553**	**2 564**	**30**	**992**	**35 177**
Капиталови разходи	**6 408**	**72**	**41**	**-**	**-**	**4**	**6 525**

2017 г.	Добив на суров нефт и природен газ '000 лв.	Търсене и проучване '000 лв.	Преработка на продукция '000 лв.	Сервизни услуги '000 лв.	Издателска дейност '000 лв.	Търговия и други дейности '000 лв.	Общо '000 лв.
Приходи							
Приходи от външни клиенти	20 214	-	87	575	56	9 610	30 542
Приходи от др. сегменти	1 178	-	2 641	-	-	1 863	5 682
Общо приходи	**21 392**	**-**	**2 728**	**575**	**56**	**11 473**	**36 224**
Печалба от продажба на нетекущи активи	2	-	-	-	-	-	2
Разходи							
Разходи за материали	(2 541)	(308)	(858)	(354)	-	(69)	(4 130)
Разходи за персонал	(5 062)	(377)	(634)	(990)	(33)	(529)	(7 625)
Амортизация на нефинансови активи	(3 081)	(23)	(221)	(1 933)	-	(35)	(5 293)
Други разходи	(4 197)	708	(1 105)	(1 129)	(19)	(10 826)	(16 568)
Оперативна печалба/(загуба)	**6 513**	**-**	**(90)**	**(3 831)**	**4**	**14**	**2 610**
Финансови приходи	567	-	539	-	-	598	1 704
Финансови разходи	(855)	-	(293)	-	-	(30)	(1 178)
Печалба от операции с финансови активи	529	-	-	-	-	-	529
Печалба/(загуба) на групата преди данъци	**6 754**	**-**	**156**	**(3 831)**	**4**	**582**	**3 665**
Активи на сегмента	**91 557**	**13 054**	**22 508**	**19 109**	**53**	**21 230**	**167 511**
Инвестиции в асоциирани предприятия	**158**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**158**
Общо активи на сегмента	**91 715**	**13 054**	**22 508**	**19 109**	**53**	**21 230**	**167 669**
Пасиви на сегмента	**25 665**	**-**	**18 497**	**3 476**	**28**	**1 563**	**49 229**
Капиталови разходи	**3 700**	**259**	**153**	**-**	**-**	**25**	**4 137**

Общата сума на приходите, оперативната печалба и активите на отделните сегменти са равнени със съответните позиции в консолидирания финансов отчет на Групата, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Приходи		
Общо приходи на сегменти	41 735	36 224
Елиминиране на междусегментни приходи	(7 889)	(5 682)
Приходи на Групата	**33 846**	**30 542**
Разходи		
Общо разходи на сегменти (вкл. печалба от продажба на нет. активи)	(38 627)	(33 614)
Елиминиране на междусегментни разходи	7 738	5 699
Разходи на Групата	**(30 889)**	**(27 915)**
Печалба		
Оперативна печалба на сегментите	3 108	2 610
Елиминиране на (печалба)/загуба от сделки между сегментите	(151)	17
Печалба от оперативна дейност на Групата	**2 957**	**2 627**
Финансови разходи	(1 128)	(1 178)
Финансови приходи	1 138	1 704
Печалба от операции с финансови активи	477	529
Печалба от инвестиция, отчитана по метода на собствения капитал	54	33
Печалба преди данъци на Групата	**3 498**	**3 715**

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Активи		
Общо активи на сегментите	148 204	167 669
Консолидация	(34 672)	(36 543)
Активи на Групата	**113 532**	**131 126**

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Пасиви		
Общо пасиви на сегментите	35 177	49 229
Консолидация	(9 085)	(21 939)
Пасиви на Групата	**26 092**	**27 290**

9. Нематериални активи

Нематериални активи на Групата включват програмни продукти, патенти, продукти от развойна дейност, разходи по проучване и оценка на минерални ресурси и други. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

За годината до 31 декември 2018 г.	**Програмни продукти**	**Патенти**	**Продукти от развойна дейност**	**Други**	**Разходи по проучване и оценка**	**Общо**
	'000 лв.	**'000 лв.**	**'000 лв.**	**'000 лв.**	**'000 лв.**	**'000 лв.**
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2018 г.	1 530	346	52	305	11 625	13 858
Новопридобити активи	-	-	-	1	72	73
Отписани активи	-	-	-	-	(2 103)	(2 103)
Салдо към 31 декември 2018 г.	1 530	346	52	306	9 594	11 828
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2018 г.	(1 529)	(94)	(52)	(182)	-	(1 857)
Амортизация	-	-	-	(10)	-	(10)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(1 529)	(94)	(52)	(192)	-	(1 867)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	**1**	**252**	**-**	**114**	**9 594**	**9 961**

За годината до 31 декември 2017 г.	**Програмни продукти**	**Патенти**	**Продукти от развойна дейност**	**Други**	**Разходи по проучване и оценка**	**Общо**
	'000 лв.	**'000 лв.**	**'000 лв.**	**'000 лв.**	**'000 лв.**	**'000 лв.**
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2017 г.	1 530	351	52	305	11 366	13 604
Новопридобити активи	-	-	-	-	259	259
Отписани активи	-	(5)	-	-	-	(5)
Салдо към 31 декември 2017 г.	1 530	346	52	305	11 625	13 858
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2017 г.	(1 523)	(95)	(52)	(172)	-	(1 842)
Отписани активи	-	5	-	-	-	5
Амортизация	(6)	(4)	-	(10)	-	(20)
Салдо към 31 декември 2017 г.	(1 529)	(94)	(52)	(182)	-	(1 857)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	**1**	**252**	**-**	**123**	**11 625**	**12 001**

Групата не е сключвала съществени договори за покупко–продажба на нематериални активи за периода.

Балансовата стойност на нематериалните активи с неограничен полезен живот е в размер на 252 хил. лв., които представляват придобити лицензи по регламента „REACH" на ЕС в „Европейска агенция по химикали" (ECHA) без краен срок на валидност. Групата е извършила тест за обезценка на посочените нематериални активи и не е установена необходимост от обезценка.

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи".

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечение по свои задължения.

9.1. Разходи по проучване и оценка

Разходите по проучване и оценка се състоят от предоставени права и капитализирани разходи по проучване и оценка.

Към 31.12.2018 г. са капитализирани разходи за проучване и оценка в Блок 1-12 Кнежа и Блок 1-17 Овча могила в размер на 9 594 хил. лв. (2017 г.: 11 625 хил. лв.).

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Блок 1-12 Кнежа	7 841	7 769
Блок 1-17 Овча могила	1 753	3 856
	9 594	**11 625**

Към края на отчетния период ръководството е направило технически и финансов преглед на активите по проучване и оценка с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности.

През 2018 г. са установени индикации за обезценка на разходи по проучване и оценка в размер на 2 103 хил. лв. в Блок 1-17 Овча могила, като същата е представена на ред „Други разходи" в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (вж. Пояснение 30). През 2017 г. не са установени индикации за обезценка.

10. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земи, сгради, машини и оборудване, транспортни средства и други. Балансовата стойност може да бъде анализирана както следва:

За годината до 31 декември 2018 г.	Земя '000 лв.	Сгради '000 лв.	Машини и оборудване '000 лв.	Резервни части, обслужващо оборудване '000 лв.	Съоръже-ния '000 лв.	Транспортни средства '000 лв.	Други '000 лв.	Аванси и разходи за прид. на ДМА '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност									
Салдо към 1 януари 2018 г.	6 838	3 733	32 662	229	35 657	3 214	33 231	1 759	117 323
Новопридобити активи	7	30	482	229	22	377	2 607	2 698	6 452
Отписани активи	-	-	(79)	(80)	(6)	(131)	(84)	(2 623)	(3 003)
Салдо към 31 декември 2018 г.	6 845	3 763	33 065	378	35 673	3 460	35 754	1 834	120 772
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2018 г.	-	(1 445)	(28 678)	-	(15 229)	(2 710)	(24 561)	-	(72 623)
Отписани активи	-	-	48	-	20	130	84	-	282
Амортизация	-	(78)	(1 033)	-	(1 245)	(170)	(2 129)	-	(4 655)
Салдо към 31 декември 2018 г.	-	(1 523)	(29 663)	-	(16 454)	(2 750)	(26 606)	-	(76 996)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	**6 845**	**2 240**	**3 402**	**378**	**19 219**	**710**	**9 148**	**1 834**	**43 776**

За годината до 31 декември 2017 г.	Земя	Сгради	Машини и оборудване	Резервни части, обслужващо оборудване	Съоръже-ния	Транспортни средства	Други	Аванси и разходи за прид. на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност									
Салдо към 1 януари 2017 г.	6 838	3 360	32 732	388	35 743	3 143	32 645	971	115 820
Новопридобити активи	-	-	193	89	111	90	932	2 090	3 505
Прехвърлени активи, в т.ч. от нематериални активи	-	373	-	-	-	-	-	(373)	-
Отписани активи	-	-	(263)	(248)	(197)	(19)	(346)	(929)	(2 002)
Салдо към 31 декември 2017 г.	6 838	3 733	32 662	229	35 657	3 214	33 231	1 759	117 323
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2017 г.	-	(1 378)	(27 295)	-	(14 053)	(2 573)	(22 775)	-	(68 074)
Отписани активи	-	-	216	-	73	20	346	-	655
Амортизация	-	(67)	(1 599)	-	(1 249)	(157)	(2 132)	-	(5 204)
Салдо към 31 декември 2017 г.	-	(1 445)	(28 678)	-	(15 229)	(2 710)	(24 561)	-	(72 623)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	**6 838**	**2 288**	**3 984**	**229**	**20 428**	**504**	**8 670**	**1 759**	**44 700**

През 2018 г. са закупени активи представляващи оборудване за Концесионните находища в Групата, два броя тежкотоварни полуремаркета, два броя автомобили с производствено предназначение и три броя леки автомобили. Извършени са капитални ремонти на добивни сондажи на обща стойност 2 603 хил. лв.

Посочените активи са включени в групи „Машини и оборудване", „Съоръжения", „Транспортни средства" и „Други".

Всички разходи за амортизация се включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи".

Групата няма договорни задължения за закупуване на активи към 31.12.2018 г. и 31.12.2017 г.

Балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията заложени като обезпечение, е представена както следва:

	Сгради	Машини и оборудване	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	399	404	**803**
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	410	434	**844**

11. Лизинг

11.1. Финансов лизинг като лизингополучател

През 2018 г. Групата не е придобивала нови активи по договори за финансов лизинг. Нетната балансова стойност на активите, придобити по договори за финансов лизинг от Прайм Лизинг ЕООД (предишно наименование Ерсте Груп Иморент България ЕООД), към 31.12.2018 г. е в размер на 14 327 хил. лв. (2017 г.: 16 043 хил. лв.). Придобитите активи се състоят от специализирани машини, съоръжения и оборудване, необходими за сондиране. Активите са включени в групи „Съоръжения" и „Машини и оборудване" (вж. пояснение 10).

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година	От 1 до 5 години	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
31 декември 2018 г.			
Лизингови плащания	930	1 781	2 711
Финансови разходи	(82)	(65)	(147)
Нетна настояща стойност	**848**	**1 716**	**2 564**
31 декември 2017 г.			
Лизингови плащания	1 025	2 710	3 735
Финансови разходи	(113)	(146)	(259)
Нетна настояща стойност	**912**	**2 564**	**3 476**

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в края на срока на лизинга (за транспортни средства – в края на втората година от срока на лизинга). Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани разходи от условни наеми и не се очакват приходи от подлизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Групата.

Справедливата стойност на задълженията по финансов лизинг не се различава съществено от тяхната балансова стойност и отразява настоящата стойност на тези задължения, при лихвени проценти по обезпечени банкови заеми при подобни условия.

11.2.Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Групата са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			
	До 1 година	От 2 до 5 години	Над 5 години	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Към 31 декември 2018 г.	320	124	-	444
Към 31 декември 2017 г.	170	286	144	600

Договорите за оперативен лизинг не съдържат клаузи за условни плащания или опции за подновяване или последващо закупуване, клаузи, свързани с покачване на цената, както и ограничения, свързани с дивиденти, последващ лизинг или допълнителни задължения.

Бъдещите минимални плащания по видове оперативен лизинг на Групата към 31 декември 2018 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година	От 2 до 5 години	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Наем на автомобили	47	24	71
Наем на имот	273	100	373
	320	**124**	**444**

Бъдещите минимални плащания по видове оперативен лизинг на Групата към 31 декември 2017 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			
	До 1 година '000 лв.	**От 2 до 5 години '000 лв.**	**Над 5 години '000 лв.**	**Общо '000 лв.**
Наем на автомобили	62	79	-	141
Наем на имот	108	207	144	459
	170	**286**	**144**	**600**

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 484 хил. лв. (2017 г.: 398 хил. лв.).

11.3.Оперативен лизинг като лизингодател

Групата отдава активи (помещения) по договори за оперативен лизинг.

Бъдещите минимални постъпления по видове оперативен лизинг на Групата по отделни договори са както следва:

	Вид оперативен лизинг	**Бъдещи минимални лизингови постъпления**
		До 1 година '000 лв.
Към 31 декември 2018 г.	Отдадени помещения под наем	35
Към 31 декември 2017 г.	Отдадени помещения под наем	19

Приходите от наеми за 2018 г. възлизат на 212 хил. лв. (2017 г.: 187 хил. лв.), и са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други приходи".

Договорите за оперативен лизинг не съдържат клаузи за условни плащания или опции за подновяване или последващо закупуване, клаузи, свързани с рязко покачване на цената, както и ограничения, последващ лизинг или допълнителни задължения.

12. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби и могат да бъдат представени както следва:

Отсрочени данъчни (активи)/пасиви	**1 януари 2018 г. '000 лв.**	**Ефект от прилагане на МСФО 9 '000 лв.**	**Признати в печалбата или загубата '000 лв.**	**31 декември 2018 г. '000 лв.**
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	199	-	14	213
Текущи активи				
Краткосрочни финансови активи	121	(24)	20	117
Търговски и други вземания	(43)	(107)	(1)	(151)
Вземания от свързани лица	-	(217)	(43)	(260)
Предоставени заеми	-	(1 764)	3	(1 761)
Други вземания	-	(14)	7	(7)
Нетекущи пасиви				
Пенсионни задължения към персонала	(47)	-	-	(47)
Други провизии	(60)	-	(10)	(70)
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(73)	-	(1)	(74)
Задължения към свързани лица	(1)	-	1	-
Неизползвани данъчни загуби	(83)	-	8	(75)
	13	**(2 126)**	**(2)**	**(2 115)**
Общо				
Отсрочени данъчни активи	(307)			(2 445)
Отсрочени данъчни пасиви	320			330
Нетно отсрочени данъчни (активи)/ пасиви	**13**			**(2 115)**
Признати в отчета за финансово състояние като:				
Отсрочени данъчни активи	**(145)**			**(2 115)**
Отсрочени данъчни пасиви	**158**			**-**

Отсрочени данъчни (активи)/пасиви	**1 януари 2017 г. '000 лв.**	**Признати в печалбата или загубата '000 лв.**	**31 декември 2017 г. '000 лв.**
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	226	(27)	199
Текущи активи			
Краткосрочни финансови активи	113	8	121
Търговски и други вземания	(43)	-	(43)
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	(50)	3	(47)
Други провизии	(60)	-	(60)
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	(54)	(19)	(73)
Задължения към свързани лица	(1)	-	(1)
Неизползвани данъчни загуби	(97)	14	(83)
	34	**(21)**	**13**
Общо			
Отсрочени данъчни активи	(305)		(307)
Отсрочени данъчни пасиви	339		320
Нетно отсрочени данъчни пасиви	**34**		**13**
Признати в отчета за финансово състояние като:			
Отсрочени данъчни активи	**(121)**		**(145)**
Отсрочени данъчни пасиви	**155**		**158**

Всички отсрочени данъчни активи са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние.

13. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Материали	5 060	4 617
Продукция	766	509
Стоки	223	167
Незавършено производство	461	697
Материални запаси	**6 510**	**5 990**

През 2018 г. общо 2 452 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2017 г.: 2 627 хил. лв.).

13.1. Материали

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Сондажни тръби	1 836	1 443
Основни материали	1 210	1 458
Резервни части и консумативи	949	937
Спомагателни материали	150	207
Горива	80	76
Други	835	496
	5 060	**4 617**

13.2. Продукция

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Нефт	460	318
Нефтопродукти	306	191
	766	**509**

Наличната продукция в Групата към 31.12.2018 г. е 1 398 тона суров нефт, съхраняван в индивидуални вместимости по находища и 730 тона нефтопродукти, съхранявани на отговорно пазене в БПР ЕООД. (2017 г.: 1 471 тона суров нефт и 399 тона нефтопродукти).

13.3. Стоки

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Течни горива	198	143
Стоки в търговски обекти	25	24
	223	**167**

13.4. Незавършено производство

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Неприключени ремонтни работи	390	690
Неприключени поръчки от спомагателни звена	21	7
Разходи по изпълнение на външни договори	50	-
	461	**697**

14. Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи през представените отчетни периоди включват различни инвестиции, които не отговарят на бизнес модела за събиране на договорните парични потоци, или Групата е решила да използва възможността да класифицира тези активи като такива.

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата		
Борсови капиталови инструменти	2 539	-
Некотирани капиталови инструменти	15 906	-
Дългови инструменти по амортизирана стойност		
Предоставени заеми	3 344	-
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	2 459
Финансови активи на разположение за продажба	-	15 898
Предоставени кредити	-	24 703
	21 789	**43 060**

14.1. Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансови активи по амортизирана стойност, включват предоставени заеми. Балансовата стойност на финансовите активи по амортизирана стойност са представени, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Българиъ прайвит екуити къмпани ЕООД (Нефтена търговска компания ЕООД)	206	-
Брутна балансова стойност	*337*	-
Очаквани кредитни загуби от обезценка	*(131)*	-
Армитекс ЕООД	2 840	-
Брутна балансова стойност	*3 091*	-
Очаквани кредитни загуби от обезценка	*(251)*	-
Лазурен бряг 91 ЕООД	298	-
Брутна балансова стойност	*336*	-
Очаквани кредитни загуби от обезценка	*(38)*	-
„Кроне България" АД	-	-
Брутна балансова стойност	*13 902*	-
Очаквани кредитни загуби от обезценка	*(13 902)*	-
„Дженерал сток инвестмънт" ЕООД	-	-
Брутна балансова стойност	*3 417*	-
Очаквани кредитни загуби от обезценка	*(3 417)*	-
	3 344	**-**

Към 31.12.2018 г. вземането от Българиън прайвит екуити кампани ЕООД (Нефтена търговска компания ЕООД) е на основание сключен договор за временна финансова помощ от 30.03.2009 г. и анекси към него и е в размер на 206 хил. лв. Заемът е в лева при 4% годишна лихва. Лихвата и главницата се дължат на падежа на договора на една вноска в срок до 31.12.2019 г.

Съгласно договор за предоставяне на временна финансова помощ от 29 ноември 2016 г. Дружеството предоставя на Армитекс ЕООД сума в размер на 3 000 хил. лв. при годишна лихва за 2018 г. в размер на 4% (2017 г.: 5%). Срокът на договора е до 31.12.2019 г.

Групата има предоставен заем на Лазурен бряг 91 ЕООД с лихвен процент от 4.5% и срок на договора до 31.12.2019 г. Няма обезпечения по договора.

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на предоставените заеми може да бъде представено по следния начин:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Салдо към 1 януари	352	-
Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9	17 532	-
Загуба от обезценка	137	352
Отписани вземания	(105)	-
Възстановяване на загуба от обезценка	(177)	-
Салдо към 31 декември	**17 739**	**352**

Приходите от лихви са признати в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови приходи".

14.2. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата		
Борсови капиталови инструменти	**2 539**	**-**
– ЦКБ Риъл Истейт Фонд АДСИЦ	2 496	-
– Химснаб България АД	43	-
Некотирани капиталови инструменти	**15 906**	**-**
– Пенсионноосигурително дружество "ЦКБ-СИЛА" АД	15 905	-
– ДЗСР "Огоста 2000" ООД, Монтана	1	-
	18 445	**-**

Към 31.12.2018 г. ПДНГ АД притежава 52 000 бр. акции представляващи 4,83% от капитала на ЦКБ Риъл Истейт Фонд АД СИЦ. Акциите са оценени по цена на регулиран пазар към 31.12.2018 г., като е призната нетно печалба в размер на 79 хил. лв. в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от операции с финансови активи".

През 2018 г. Групата не е получила дивидент. С Протокол на ОСА на акционерите на ЦКБ Риъл Истейт Фонд АДСИЦ от 13.06.2017 г. е взето решение за разпределяне на дивиденти от печалбата за 2016 г. на дружеството. В резултат на решението в ПДНГ АД са начислени приходи от дивиденти в размер 0,17 лв. за една акция, общо 8 840,03 лв.

Към 31.12.2018 г. ПДНГ АД притежава 966 бр. акции представляващи 0,04 % от капитала на Химснаб България АД. Акциите в Химснаб България АД са оценени по цена на регулирания пазар към 31.12.2018 г., като е призната нетно печалба в размер на 2 хил. лв. в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от операции с финансови активи".

Към 31.12.2018 г. акциите на ПДНГ АД в ПОД "ЦКБ-СИЛА" АД са оценени по справедлива цена, съгласно направена пазарна оценка на дружеството, като е призната печалба в размер на 8 хил. лв. в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от операции с финансови активи".

С Протокол на ОСА на акционерите на Пенсионноосигурително дружество ЦКБ-СИЛА АД от 21.06.2018 г. е взето решение за разпределяне на дивиденти от печалбата за 2017 г. на дружеството. В резултат на решението в ПДНГ АД са начислени приходи от дивиденти в размер 3,81 лв. за една акция, общо 388 384,76 лв. (2017 г.: 436 932,86 лв. дивидент).

14.3. Краткосрочни финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (до 31.12.2017 г.)

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
ЦКБ Риъл Истейт Фонд АДСИЦ	-	2 418
Химснаб България АД	-	41
	-	**2 459**

14.4. Краткосрочни финансови активи на разположение за продажба (до 31.12.2017 г.)

Балансовата стойност на финансовите активи на разположение за продажба, включващи инвестиции в дялове в дружества, е представена, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Пенсионноосигурително дружество "ЦКБ-СИЛА" АД	-	15 897
ДЗСР "Огоста 2000" ООД, Монтана	-	1
	-	**15 898**

14.5. Предоставени кредити

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Българиън прайвит екуити къмпани ЕООД (Нефтена търговска компания ЕООД)	-	395
Армитекс ЕООД	-	2 976
Лазурен бряг 91 ЕООД	-	322
„Кроне България" АД	-	13 552
„Дженерал сток инвестмънт" ЕООД	-	3 417
Симеоново проджект истейт ЕООД	-	3 849
Парк Билд ООД	-	192
	-	**24 703**

Съгласно договор за предоставяне на временна финансова помощ от 29 ноември 2016 г. Групата предоставя на Парк Уей Пловдив ЕООД (Симеоново проджект истейт ЕООД) сума в размер на 3 647 хил. лв. при годишна лихва за 2018 г. в размер на 4%. (2017г.: 5%). Срокът на договора е до 31.12.2018 г.

С договор за цесия от 20.09.2018 г. Групата прехвърля на БТМ Консулт ЕООД вземането си от Парк Уей Пловдив ЕООД общо в размер на 3 954 676,43 лв. (в т.ч. главница 3 647 000 лв. и лихви начислени до 19.04.2018 г. в размер на 307 676,43 лв.). Срокът за плащане на цената - 3 954 676,43 лв. е 20.09.2019 г.

14.6. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност

По-долу са представени финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние, в съответствие с йерархията на справедливата стойност.

Тази йерархия групира финансовите активи и пасиви в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г., са групирани в категория „ниво 1" и „ниво 3" съобразно йерархията на справедливата стойност. Същите представляват борсово търгувани акции със стойност 2 539 хил. лв. (31 декември 2017 г.: 2 459 хил. лв.) и акции, оценени от независим оценител със стойност 15 906 хил. лв. към 31 декември 2018 г.

Определяне на справедливата стойност

Методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност, не са променени в сравнение с предходния отчетен период.

Всички пазарно търгувани акции са представени в български лева и са публично търгувани на Българска фондова борса, София. Справедливите стойности са били определени на база на техните борсови цени-продава към отчетната дата.

15. Търговски вземания

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Търговски вземания, брутна сума	2 641	3 405
Очаквани кредитни загуби от обезценка на търговски вземания	(453)	-
Търговски вземания, нетна сума	**2 188**	**3 405**

Всички търговски вземания са краткосрочни. Балансовата стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата стойност.

Всички търговски вземания на Групата са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение. За всички търговски вземания е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода.

Изменението в обезценката на вземанията може да бъде представено по следния начин:

	2018 '000 лв.	**2017 '000 лв.**
Салдо към 1 януари	-	-
Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9	505	-
Загуба от обезценка	26	-
Отписани вземания	(40)	
Възстановяване на загуба от обезценка	(38)	-
Салдо към 31 декември	**453**	**-**

Търговските вземания включват:

	2018 '000 лв.	**2017 '000 лв.**
Вземания от клиенти	2 154	3 384
Предоставени аванси	27	11
Предоставени гаранции	7	10
Търговски вземания	**2 188**	**3 405**

	2018 '000 лв.	**2017 '000 лв.**
Вземания от клиенти		
Родна Земя Холдинг АД	1 674	1 655
Кнежа газ ООД	100	70
Газинжинеринг ООД	59	-
Норд Шипинг ЕООД	52	-
Агро Ловико ЕООД	50	46
Варна тракс АД	37	-
Голф плюс ЕООД	27	-
ЕТ Стоян Попов	12	-
Полисан АД	-	697
Рост Инвест ЕООД	-	484
Инса ЕООД	-	86
Българиън прайвит екуити кампани ЕООД (Нефтена търговска компания ЕООД)	3	27
Други	140	319
	2 154	**3 384**

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Предоставени аванси		
Други	27	11
	27	**11**

16. Други вземания

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Други вземания, брутна сума	7 161	3 848
Обезценка	(1 116)	(546)
Други вземания, нетна сума	**6 045**	**3 302**

Всички други вземания на Групата са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение. За всички други вземания е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода..

Изменението на обезценката през 2018 г. на другите вземания може да бъде представено по следния начин:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Салдо на 1 януари	546	429
Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9	584	-
Загуба от обезценка	172	117
Отписани вземания	(125)	-
Възстановяване на загуба от обезценка	(61)	-
Салдо към 31 декември	**1 116**	**546**

Другите вземания включват:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Вземания по договори за цесия	5 462	1 934
Съдебни и присъдени вземания	195	406
Предплатени разходи	153	138
Вземания за ДДС	2	60
Вземания по договори за покупко – продажба на акции	-	339
Вземания от персонала	-	38
Други вземания	233	387
Други вземания	**6 045**	**3 302**

Всички други вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на другите вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

17. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	846	1 517
- евро	1 649	836
- щатски долари	49	78
- британски лири	1	-
Пари и парични еквиваленти	**2 545**	**2 431**

Размерът на блокираните парични средства, включени в позицията на парите и паричните еквиваленти към 31 декември 2018 г. е 468 244 лв. (2017 г.: 1 398 551 лв.).

Блокирането на паричните средства е извършено на следното основание:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
ЦКБ АД, Клон Централен, София – издадени банкови гаранции	7	7
ЦКБ АД, Клон Плевен и Клон Централен София – Финансово обезпечение с предоставяне на залог върху вземане по сметка със срок до 20.01.2018 г. по Договор за предоставяне на кредит овърдрафт реф.№05000PO-AA-0057/09.03.2017 г. и Анекс от 29.12.2017 г.	-	991
ЦКБ АД, Клон Плевен и Клон Централен София – Внесени суми по набирателни сметки по „Фонд за напускане"	461	400
	468	**1 398**

Проучване и добив на нефт и газ АД е задължено да открива набирателни банкови сметки („Фонд за напускане") и да внася средства по тях във връзка с възстановяване на разходи при напускане на концесионните площи. Сумите, акумулирани по тези сметки, могат да се използват само и единствено във връзка с дейностите по окончателно напускане на концесионната площ, след писмено уведомление на концедента до банката. За повече информация относно възстановяване на разходи при напускане на концесионните площи вижте пояснения 19 и 38.

Групата е извършило оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти. Оценената стойност е в размер под 0.1% от брутната стойност на паричните средства, депозирани във финансови институции, поради което е определена като несъществена и не е начислена в консолидирания финансови отчет на Групата.

18. Собствен капитал

18.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на ПДНГ АД е в размер на 12 228 062 (дванадесет милиона двеста двадесет и осем хиляди шестдесет и два) лева и е разпределен в 12 228 062 броя обикновени поименни акции с номинална стойност в размер на 1 (един) лв. за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от Общото събрание на акционерите на предприятието майка.

	2018 Брой акции	2017 Брой акции
Издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	12 228 062	12 228 062
Общо акции, оторизирани на 31 декември	**12 228 062**	**12 228 062**

Списъкът на основните акционери на предприятието-майка е представен, както следва:

	31.12.2018 Брой акции	31.12.2018 %	31.12.2017 Брой акции	31.12.2017 %
"Зърнени храни България"АД	6 263 464	51,22	6 263 464	51,22
"Инвест кепитал мениджмънт" ООД	1 936 600	15,84	1 936 600	15,84
"Химимпорт" АД, София	1 692 824	13,84	1 692 824	13,84
Други юридически лица	2 043 213	16,71	2 006 127	16,41
Физически лица	291 961	2,39	329 047	2,69
	12 228 062	**100**	**12 228 062**	**100**

18.2. Други резерви

Всички суми са представени в '000 лв.	**Законови резерви**	**Общи резерви**	**Резерв по планове с дефинирани доходи**	**Други резерви**	**Общо**
Салдо към 1 януари 2017 г.	**57 638**	**15 745**	**62**	**3 713**	**77 158**
Разпределяне на печалба	52	-	-	-	52
Преоценки по планове с дефинирани доходи, нетно от данък	-	-	(8)	-	(8)
Други промени в капитала	1	-	-	(31)	(30)
Салдо към 31 декември 2017 г.	**57 691**	**15 745**	**54**	**3 682**	**77 172**
Разпределяне на печалба	96	-	-	-	96
Преоценки по планове с дефинирани доходи, нетно от данък	-	-	5	-	5
Други промени в капитала	23	-	1	(24)	-
Салдо към 31 декември 2018 г.	**57 810**	**15 745**	**60**	**3 658**	**77 273**

18.3. Неконтролиращо участие

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Акционерен капитал	3 568	3 568
Резерви и финансов резултат от предходни години	930	806
Текуща печалба	63	79
	4 561	**4 453**

19. Провизии

Всички провизии, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, се считат за дългосрочни, тъй като са свързани с провизиране на разходи по „Фонд за напускане" във връзка с концесионните договори на Групата.

Балансовите стойности на провизиите могат да бъдат представени, както следва:

	Фонд за напускане '000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2017 г.	**598**
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	**598**
Заделена провизия	103
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	**701**

Провизии за „Фонд за напускане" по находища:	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Долни Луковит	134	57
Искър Запад	133	133
Тюленово	90	90
Селановци	83	66
Долни Дъбник	57	57
Горни Дъбник	48	48
Бутан Юг	42	42
Маринов Геран	23	23
Бърдарски Геран	20	20
Староселци	19	19
Долни Луковит – запад	20	18
Българево	24	16
Дуранкулак	8	9
Балансова стойност	**701**	**598**

20. Възнаграждения на персонала

20.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Разходи за заплати	(7 099)	(6 203)
Разходи за социални осигуровки	(1 120)	(1 000)
Обезщетения съгласно Кодекса на труда	(367)	(422)
Разходи за персонала	**(8 586)**	**(7 625)**

20.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Нетекущи:		
Обезщетения по Кодекса на труда при пенсиониране	465	471
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	**465**	**471**
Текущи:		
Задължения за заплати	466	429
Задължения за осигуровки	218	154
Обезщетения по Кодекса на труда за неизползвани отпуски	561	551
Обезщетения по Кодекса на труда при пенсиониране	155	131
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	**1 400**	**1 265**

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи и бивши служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2019 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и различни пенсионни плащания. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се счита за дългосрочна.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица".

Планът излага Групата на актюерски рискове като лихвен риск, риск от промяна в продължителността на живота и инфлационен риск.

Лихвен риск

Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи е изчислена с дисконтов процент, определен на базата на пазарната доходност на държавни ценни книжа. Падежът на ценните книжа съответства на очаквания срок на задълженията по планове с дефинирани доходи и те са деноминирани в български лева. Спад в пазарната доходност на държавните ценни книжа ще доведе до увеличение на задълженията по планове с дефинирани доходи на Групата.

Риск от промяна в продължителността на живота

Увеличение на очакваната продължителност на живота на служителите би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

Инфлационен риск

Увеличение на инфлацията би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	602	559
Разходи за текущ трудов стаж	65	64
Разходи за лихви	9	10
Преоценки - актюерски загуби от промени в опита	62	5
Преоценки - актюерски печалби от промени в демографските предположения	(112)	(33)
Преоценки - актюерски загуби от промени във финансовите предположения	45	36
Изплатени доходи	(51)	(39)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	**620**	**602**
Представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като:		
Нетекущи пасиви	465	471
Текущи пасиви	155	131

При определяне на пенсионните задължения са използвани следните актюерски допускания:

	2018	2017
Демографски допускания		
- Смъртност	Таблица за смъртност 2011-2013 на НСИ	Таблица за смъртност 2011-2013 на НСИ
- Вероятност за оттегляне		
от 18 г. до 30 г.	45%	45%
от 31 г. до 40 г.	35%	35%
от 41 г. до 50 г.	20%	20%
от 51 г. до 60 г.	10%	10%
над 60 г.	3%	3%
Финансови допускания		
- Ръст на брутна работна заплата		
За първите три години	2%	1%
За останалия период	1%	0,50%
- Дисконтов фактор	1,50%	1,75%

Ръководството на Групата е направило тези предположения след консултации с независими актюерски оценители. При изчисляването на задължението към наетите лица е използван Кредитния метод на прогнозираните единици. Посочените допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството. Действителните резултати обаче могат да се различават от направените предположения.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Групата, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Разходи за текущ трудов стаж	(65)	(64)
Разходи за лихви	(9)	(10)
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	**(74)**	**(74)**

Разходите за текущ трудов стаж са включени в „Разходи за персонала". Разходите за лихви са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи".

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Групата, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Актюерски загуби от промени в опита	62	5
Актюерски печалби от промени в демографските предположения	(112)	(33)
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	45	36
Общо (приходи)/разходи, признати в другия всеобхватен доход	**(5)**	**8**

На базата на минал опит Групата очаква да плати вноски по плана за дефинирани доходи за 2019 г. в размер на 155 хил. лв. (2017 г.: 131 хил. лв.)

Средно претеглената продължителност на задължението за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември 2018 г. е 6 години.

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очаквания процент на увеличение на заплатите и средната продължителност на живота.

Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2018 г.:

Промени в значими актюерски предположения	**Увеличение с 0.5%**	**Намаление с 0.5%**
Дисконтов процент		
Увеличение/(намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(18)	(18)
Процент на увеличение на заплатите		
Увеличение/(намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	20	20
Процент на текучество		
Увеличение/(намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(5)	(5)

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.

21. Финансирания

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Финансирания към 1 януари	1 281	1 528
Признати в печалбата или загубата	(235)	(247)
Финансирания към 31 декември	**1 046**	**1 281**

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Нетекущи:		
Финансиране по Договор № BG161PO003-2-1-07-0102-C0001 „Станция за сондажни геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи"	805	1 040
Финансиране от бюджета	6	6
	811	**1 046**
Текущи:		
Финансиране по Договор № BG161PO003-2-1-07-0102-C0001 „Станция за сондажни геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи"	235	235
	235	**235**

На 05.06.2013 г. след успешното въвеждане в експлоатация на Станцията за геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи в базата в гр. Монтана, "Проучване и добив на нефт и газ" АД приключи изпълнението и на последният етап от проект № BG161PO003-2-1-07-0102-C0001 „Станция за сондажни геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи". Проектът беше осъществен на основата на сключения договор между "Проучване и добив на нефт и газ" АД и ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност" - Управляващ орган на ОПК към Министерство на икономиката и енергетиката - правоприемник на ИАНМСП, относно договор за безвъзмездна финансова помощ № 2ТМГ-02-21/13.06.2011 г. по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

22. Търговски задължения

Търговските задължения, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние, включват:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Задължения към доставчици	795	851
Получени аванси	146	175
Получени гаранции	-	2
	941	**1 028**

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Задължения към доставчици		
ДМВ ООД	263	-
Родна земя холдинг АД	250	128
ЧЕЗ Електро България АД	84	76
Рой пропърти фънд АДСИЦ	77	54
Ви Газ България АД	31	22
Рафинерия Плама АД	11	11
Ромпетрол България АД	-	350
Weatherford International Eastern Europe SRL	-	66
Други	79	144
	795	**851**
Получени аванси		
Дексиа България ООД	42	42
AMA OIL SH P.K	33	-
Лего Трейд ЕООД	11	4
Сакса ООД	12	-
Протос Енерджи ЕООД	-	125
Други	48	4
	146	**175**

Балансовата стойност на търговските задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

23. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Данъчни задължения	783	726
Концесионно възнаграждение	963	692
Приходи за бъдещи периоди	26	24
Краткосрочни задължения за дивиденти	14	13
Други	43	45
	1 829	**1 500**

24. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в задълженията на Групата, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Текущи задължения към свързани лица - заеми '000 лв.	Задължения по финансов лизинг '000 лв.	Други задължения (дивиденти) '000 лв.	Общо '000 лв.
1 януари 2018	**17 101**	**3 476**	**13**	**20 590**
Парични потоци:				
Плащания	(73)	(913)	(576)	(1 562)
Непарични промени:				
Прихващане на задължения	-	-	(1 991)	(1 991)
Разпределяне на дивиденти	-	-	2 568	2 568
Други	-	1	-	1
31 декември 2018	**17 028**	**2 564**	**14**	**19 606**

	Нетекущи задължения към свързани лица - заеми	Текущи задължения към свързани лица - заеми '000 лв.	Задължения по финансов лизинг '000 лв.	Други задължения (дивиденти) '000 лв.	Общо '000 лв.
1 януари 2017	**158**	**6 120**	**4 718**	**12**	**11 008**
Парични потоци:					
Постъпления	-	13 670	-	-	13 670
Плащания	-	(2 847)	(1 241)	(676)	(4 764)
Непарични промени:					
Прихващане на задължения	-	-	-	(2 869)	(2 869)
Разпределяне на дивиденти	-	-	-	3 546	3 546
Прекласифициране	(158)	158	-	-	-
Други	-	-	(1)	-	(1)
31 декември 2017	**-**	**17 101**	**3 476**	**13**	**20 590**

25. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Приходи от продажба на продукция	21 401	19 425
Приходи от продажба на стоки	11 212	9 584
Приходи от предоставяне на услуги	64	664
	32 677	**29 673**

Приходите от продажба на стоки и продукция се признават в определен момент, докато приходите от предоставяне на услуги - с течение на времето.

Приходите от продажба на продукция са както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Нефтопродукти	13 721	10 602
Природен газ	5 191	3 933
Суров нефт	2 489	4 890
	21 401	**19 425**

Приходите от услуги са както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Абонамент на списания	25	22
Услуги сондиране	-	575
Други	39	67
	64	**664**

Приходите от външни услуги за 2017 г. основно са формирани от изпълнението на Договор №2118/27.07.2015 г. с предмет: „Проектиране и прокарване на експлоатационен сондаж Е-73 на подземно газово хранилище Чирен с проектиране и строителство на шлейф, индивидуален сепарационен възел и телеметрия на сондажа". Към 31.12.2017 г. изпълнението на договора е приключено.

26. Други приходи

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Отписване на обезценка по МСФО 9	377	-
Приходи от финансирания	235	247
Наеми	212	187
Сертификати EUA	201	71
Продажба на скрап	75	114
Приходи от цедирани вземания	-	22
Други	69	228
	1 169	**869**

27. Разходи за материали

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Електроенергия	(808)	(756)
Тръби и щанги	(477)	(501)
Други основни материали	(171)	(453)
Резервни части	(260)	(293)
ГСМ	(228)	(250)
Химикали	(150)	(130)
Други	(666)	(686)
	(2 760)	**(3 069)**

28. Разходи за външни услуги

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Сервизни услуги сондаж	(31)	(423)
Наем	(484)	(398)
Застраховки	(328)	(337)
Транспортни услуги	(269)	(203)
Местни данъци и такси	(102)	(100)
Независим финансов одит	(92)	(92)
Такса площ блокове	-	(31)
Други	(1 260)	(1 676)
	(2 566)	**(3 260)**

Възнагражденията за услуги, предоставяни от регистрирани одитори на компанията-майка и нейните дъщерни предприятия за 2018 г. включват 92 хил. лв. През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

29. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Приходи от продажба на нетекущи активи	19	-
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(16)	-
Печалба от продажба на нетекущи активи	**3**	**-**

30. Други разходи

Другите разходи на Групата включват:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Обезценка на активи	(2 103)	-
Концесионно възнаграждение	(1 787)	(1 381)
Очаквани кредитни загуби	(572)	-
Отписване на вземания	(227)	(129)
Провизии фонд напускане	(103)	-
Командировка в лимита	(92)	-
Обезценка на вземания	-	(469)
Отписване на нетекущи активи	-	(122)
Други разходи	(562)	(398)
	(5 446)	**(2 499)**

31. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Разходи за лихви по заеми, отчитани по амортизирана стойност	(631)	(589)
Разходи за лихви по финансов лизинг	(113)	(147)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(744)	(736)
Разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	(9)	(10)
Загуби от валутни операции	(25)	(23)
Други финансови разходи	(135)	(140)
Финансови разходи	**(913)**	**(909)**

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Приходи от лихви върху пари и парични еквиваленти	895	1 400
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	895	1400
Печалби от валутни операции	28	35
Финансови приходи	**923**	**1 435**

32. Печалба от операции с финансови активи

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Приходи от дивиденти	388	446
Печалба от оценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата	92	96
Загуби от оценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата	(3)	(13)
	477	**529**

За повече информация вижте пояснение 14.2.

33. Разходи за данък върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10 % (2017 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Печалба преди данъчно облагане на консолидирана база	**3 498**	**3 715**
Печалба преди данъчно облагане на дружества от Групата	3 595	3 665
Елиминиране на вътрешно-групова печалба/(загуба)	(97)	50
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	(359)	(366)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	663	1 196
Корекции на непризнати за данъчни цели разходи	(649)	(1 172)
Текущ разход за данък	**(345)**	**(342)**
Отсрочени данъчни разходи	2	21
Разходи за данък върху дохода	**(343)**	**(321)**
Отсрочени данъчни разходи, признати в собствения капитал	2 126	-

Пояснение 12 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати в собствения капитал.

34. Доход на акция и дивиденти

34.1. Доход на акция

Доходът на акция е изчислен като за числител е използвана нетната печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на предприятието майка.

Среднопретегленият брой акции, използван за изчисляването на дохода на акция, както и нетната печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на предприятието майка, е представен, както следва:

	2018	2017
Печалба, подлежаща на разпределение (в хил. лв.)	3 092	3 315
Среднопретеглен брой акции (хил. бр.)	12 228	12 228
Доход на акция (в лв.)	**0,25**	**0,27**

34.2. Дивиденти

С Решение на Общото събрание на акционерите на "Проучване и добив на нефт и газ" АД, проведено на 28.06.2018 г. е прието предложението на Управителния съвет на дружеството от печалбата за 2017 г., като дивидент на акционерите да бъде разпределена и изплатена брутната сума от 2 567 893,02 лева. Брутната сума за един брой акция от капитала на дружеството е 0,21 лева.

На 20.08.2018 г. "Проучване и добив на нефт и газ" АД в съответствие със законовите срокове е превело изцяло съответната парична сума за дължимия дивидент по сметка на „Централен депозитар" АД.

35. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват нейните собственици, асоциираното предприятие, ключовия управленски персонал и други предприятия описани по-долу.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

35.1. Сделки със собствениците

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Продажба на стоки, услуги и други		
- приходи от лихви	619	523
- продажба на стоки	21	15
Покупка на стоки и услуги		
- покупка на услуги	(75)	(77)
Предоставени заеми	(4 584)	(12 579)
Върнати заеми	885	3 616

35.2. Сделки с асоциираното предприятие

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Продажба на продукция		
- продажба на продукция	780	614
- продажба на услуги	1	-
- покупка на други	(8)	(6)

Групата не е получила дивиденти от асоциираното предприятие през 2018 г. и 2017 г.

35.3. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Продажба на активи и услуги:		
- продажба на активи	20	-
- продажба на стоки	1 768	1 497
Покупка на активи и услуги:		
- покупка на материали	-	(31)
- покупка на услуги	(424)	(443)
- покупка на други	(4)	(1)
- такси и комисионни	(73)	(64)
Заеми:		
- получен банков кредит (овърдрафт)	-	13 670
- плащания по банков кредит (овърдрафт)	(73)	(2 847)
- разходи за лихви	(632)	(588)

35.4. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет в ПДНГ АД и лицата участващи в управлението на дъщерните дружества. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати	(917)	(757)
Разходи за социални осигуровки	(40)	(41)
Общо възнаграждения	**(957)**	**(798)**

36. Разчети със свързани лица в края на годината

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Текущи вземания от:		
- собственици		
Зърнени храни България ЕАД	16 293	13 504
Брутна балансова стойност	*17 209*	-
Очаквани кредитни загуби от обезценка	*(916)*	-
Химимпорт АД, София	349	1 111
Брутна балансова стойност	*365*	-
Очаквани кредитни загуби от обезценка	*(16)*	-
- асоциирани предприятия		
Каварна газ ООД, Каварна	416	351
Брутна балансова стойност	*418*	-
Очаквани кредитни загуби от обезценка	*(2)*	-
- други свързани лица под общ контрол		
Нико комерс АД	598	573
Фрапорт ТСЕМ АД	49	37
ЗАД Армеец	13	6
Централна Кооперативна Банка АД	6	6
Силвър Уингс България ООД	18	3
Параходство Българско речно плаване АД	306	-
Брутна балансова стойност	*337*	-
Очаквани кредитни загуби от обезценка	*(31)*	-
Общо текущи вземания от свързани лица	**18 048**	**15 591**
Текущи задължения към		
- собственици		
Инвест Кепитал АД	3	3
- други свързани лица под общ контрол		
Централна Кооперативна Банка АД	17 049	17 115
Транс Интеркар ЕАД	14	91
ЗАД Армеец	-	3
Общо текущи задължения към свързани лица	**17 066**	**17 212**

Общо задължения към свързани лица	**17 066**	**17 212**

Изменението в обезценката на вземанията може да бъде представено по следния начин:

	2018 '000 лв.	**2017 '000 лв.**
Салдо към 1 януари	-	-
Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9	494	-
Загуба от обезценка	506	-
Възстановяване на загуба от обезценка	(35)	-
Салдо към 31 декември	**965**	**-**

Групата предоставя парични средства под формата на временна финансова помощ на свързани лица. Сумите са включени в стойността на посочените по-горе вземания.

Групата е получила овърдрафт от Централна кооперативна банка АД по договор от 28.05.2016 г. с годишна лихва в размер на 4 % и салдо към 31.12.2018 г. в размер на 5 101 хил. лв. (2 608 хил. евро).

Групата е получила овърдрафт от Централна кооперативна банка АД по договор от 09.03.2017 г. в размер на 11 927 хил. лв. (6 100 хил. евро) с годишна лихва в размер на 3,5 % и падеж на 09.03.2019 г. С анекс от 08.03.2019 г. срокът е удължен с 1 година.

Вземането от Зърнени храни България АД в размер на 16 293 хил. лв. представлява вземане по договори за заеми в размер на 15 638 хил. лв., главница по договор за цесия 165 хил. лв., лихви - 488 хил. лв. и продажби на горива – 2 хил. лв. Годишният лихвен процент на заемите е при условията на лихвени равнища от 3,7% до 4%.

37. Безналични сделки

През 2018 г. Групата е осъществила следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в консолидирания отчет за паричните потоци:

- През 2018 г. са разпределени дивиденти на акционерите на ПДНГ АД в размер на 2 568 хил. лв., от които 1 991 хил. лв. са погасени безналично.
- През 2018 г. вземания по заеми от Химимпорт АД в размер на 185 хил. лв. са погасени безналично, чрез прихващане.

38. Поети ангажименти

<u>Ангажименти по концесионни договори</u>

Основната си дейност ПДНГ АД осъществява въз основа на предоставени от държавата концесионни права и сключени 13 концесионни договори както следва: Концесионен договор за добив на суров нефт от находище "Бърдарски геран", Концесионен договор за добив на суров нефт от находище "Горни Дъбник", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Долни Дъбник", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Долни Луковит", Концесионен договор за добив на суров нефт от находище "Долни Луковит - запад", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Селановци", Концесионен договор за добив на суров нефт от находище "Староселци", Концесионен договор за добив на суров нефт от находище "Тюленово", Концесионен договор за добив на природен газ от находище "Българево", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Маринов геран" и Концесионен договор за добив на суров нефт и природен

газ от находище "Бутан – юг", Концесионен договор за добив на природен газ от находище "Дуранкулак" и Концесионен договор за добив на подземни богатства - нефт и природен газ – природен газ и кондензат от находище „Искър запад".

Съгласно сключените договори Групата е задължена да извършва концесионни плащания (концесионно възнаграждение) на всяко шестмесечие на база реализирани количества суров нефт и природен газ. Размерът на начисленото концесионно възнаграждение за 2018 г. възлиза на 1 787 хил. лв. (2017 г.: 1 381 хил. лв.).

В съответствие с одобрените от компетентните държавни органи Цялостни планове за разработване (ЦПР) и Годишни работни проекти (ГПР) по концесионните договори за добив на суров нефт и/или природен газ ПДНГ АД изпълнява текущи работни и инвестиционни задължения, както следва:

1. Находище Тюленово

Частична подмяна и ремонт на нагнетателен тръбопровод за реинжекция. Подмяна и ремонт на центробежни помпи. Монтаж на метално хале. Рекултивация на замърсените площи около работните площадки на сондажите. Монтиране на нова електроцентрала на 22 междинен пункт. Подземно ел.захранване на сондажи Р-110, Р-111, Р-226 и К-458. Подмяна на сондажно оборудване.

2. Находище Българево

Монтиране на автоматична система за следене на налягането от експлоатационните сондажи. Монтиране на КТП при ГРС Българево. Проектиране на строителство на шлейф от сондажи Е-4 и Е-6 до кранов възел.

3. Находище Дуранкулак

Сондиране на нови сондажи /К-261 и К-262/. Строителство на газопровод, инсталация за изсушаване на природния газ и пълначна станция за компресиран газ.

4. Находище Долни Дъбник

Подмяна на топлообменник за деемулсация – II-ри НДУ. Подмяна на тръбопровод за деемулсация. Монатаж на 3 бр. радарни нивомери на резервоарите на II-ри НДУ. Подмяна на участък от нефтопровод. Почистване на I – ва деемулсационна цистерна. Капитален ремонт на нагнетателен сондаж Е-29. Изграждане на 700 куб. резервоар.

5. Находище Горни Дъбник

Капитален ремонт на сондаж Е-25. Ремонт и подмяна на сондажно и електро оборудване.

6. Находище Долни Луковит

Проустройство входящи линии на сондажи Е-13 и Е-33 при ГЗИ – 3. Капитален ремонт на Сондаж Е-41. Подмяна соленопровад на сондаж Е-41. Монтиране на нома цестелна – 50 куб. за пластова вода. Монтиране на две нови цистени – 100 куб. за сондаж Е-40. Монтиране сепаратор за Е-40 Долни Луковит.

7. Находище Долни Луковит – запад

Доставка и подмяна на сондажно оборудване.

8. Находище Староселци

Подмяна проходни изолатори на КТП на сондажи Р-108 Староселци и Р-115 Староселци. Ремонт на разходомер за газ. Подмяна пускова апартура на сондаж Р-108 Староселци.

9. Находище Бърдарски гаран

Ремонт воден сондаж за противопожарни цели. Замер на пластово налягане на Сондаж Р-10 Бърдарски гаран.

10. Находище Маринов геран

Ремонт дизелова централа. Доставка и подмяна на сондажно оборудване.

11. Находище Селановци

Монтиране на водомерен възел за пластова вода. Ремонт нефтопровад на Сондаж Р-10 Селановци. Ремонт нивомерна система и дозиращи помпи. Ремонт на циркулационни помпи и газова горелка на котел за деемулсация. Замер на пластово налягане на Сондаж Р-11 Селановци.

12. Находище Бутан юг

Реконструкция на сепарационния възел.

13. Находище Искър – запад

Ремонт дозираща помпа на сондаж Р-1. Ремонт табло КИП и А на сондаж Р-2 Искър Запад. Подмяна на радарен нивомер на резервоар Ц-3.

За да осигури изпълнението на задълженията си по окончателното напускане на концесионните площи, съгласно концесионните договори ПДНГ АД заделя ежегодно суми, представляващи годишни вноски за "Фонд за напускане".

Бъдещите плащания във връзка с вноските за "Фонд за напускане" към 31 декември са в следния размер:

	До 1 година '000 лв.	**От 1 до 5 години '000 лв.**	**Над 5 години '000 лв.**	**Общо '000 лв.**
2018 г.	33	81	125	**239**
2017 г.	16	55	127	**198**

С Анекси от 20.07.2018 г. към концисионни договори за Находище „Долни Луковит – Запад", Находище „Долни Луковит", Находище „Селановци", Находище Дуранкулак и Находище „Българево", са актуализирани вноските за "Фонд за напускане" общо в размер на 103 хил. лв.

<u>Ангажименти по договори за проучване и оценка на нефт и газ</u>

Прието е Решение № 72 на Министерски съвет от 5 февруари 2018 г. за удължаване на срока на разрешението за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в „Блок 1-12 Кнежа" с 2 години, считано от 21.06.2017 г.

39. Условни активи и условни пасиви

До 28.02.2018 г. са валидни Анекси издадени от „ЦКБ" АД, към Банковите гаранции с № № 0003, 0004, 0005, 0007, 0008, 0009, 0010, 0011, 0012, 0013 и 0014, по концесионните договори за добив на нефт и газ, общо в размер на 528 714,70 лв. -представляващ ½ от платеното концесионно възнаграждение по концесионните договори за Находища Българево, Тюленово, Долни Дъбник, Бърдарски геран, Староселци, Горни Дъбник, Долни Луковит Запад, Долни Луковит, Маринов Геран, Бутан и Дуранкулак за 2016 г. и 100 % от платеното концесионно възнаграждение по концесионните договори за Находище Селановци и Находище Искър-запад за 2016 г. с ДДС.

На 14.02.2018 г. са издадени Анекси от „ЦКБ" АД, към Банковите гаранции с № 0003, 0004, 0005, 0007, 0008, 0009, 0010, 0011, 0012, 0013 и 0014 по концесионни договори за добив на нефт и газ, общо в размер на 592 312,84 лв. - представляващ ½ от платеното концесионно възнаграждение по концесионните договори за Находища Българево, Тюленово, Долни Дъбник, Бърдарски геран, Староселци, Горни Дъбник, Долни Луковит Запад, Долни Луковит, Маринов Геран, Бутан и Дуранкулак за 2017 г. Срокът на валидност на гаранциите се удължава до 28.02.2019 г.

На 25.01.2017 г. от Банка ДСК ЕАД са издадени банкови гаранции с №116DSK08852 и 116DSK08852 по концесионни договори за добив на нефт и газ в размер на 141 916,46 лв. – представляващ стойността на цялото платено от ПДНГ АД концесионно възнаграждение по концесионните договори за Находище Селановци и Находище Искър-запад за 2016 г. с ДДС). Срокът на валидност на гаранциите е до 28.02.2018 г.

На 29.01.2018 г. от Банка ДСК ЕАД е извършена промяна на издадените банкови гаранции с №116DSK08852 и 116DSK08852 по концесионни договори за добив на нефт и газ, като размера ня двете гаранции се увеличава общо с 93 780,81 лв. Новата сума на банковите гаранции общо става 235 697,27 лв. и представлява стойността на цялото платено от ПДНГ АД концесионно възнаграждение по концесионните договори за Находище Селановци и Находище Искър-запад за 2017 г. с ДДС). Срокът на валидност на гаранциите е до 28.02.2019 г.

За обезпечаване на наличните количества суров нефт, нефтен кондензат и горива под режим отложено плащане на акциз на ПДНГ АД са издадени 8 (осем) банкови гаранции от "ЦКБ" АД, Клон Химимпорт, в полза на Централно митническо управление, Агенция Митници, София, в общ размер до 950 000 лв., за изпълнение на всяко задължение за заплащане на акциз от лицензирания складодържател. С Анекси срокът на валидност на гаранциите е удължен до 28.03.2020 г.

Групата има издадена гаранция от „Юробанк И Еф Джи България" АД в размер на 2 600 хил. лв. в полза на Агенция Митници със срок на валидност до 5 април 2020 г.

През годината са предявени различни правни искове към Групата. Ръководството на Групата счита, че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Групата при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независим правен консултант.

Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Групата при разрешаването на споровете.

Не са възникнали условни пасиви за Групата по отношение на асоциирани предприятия.

40. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	**2018**	**2017**
	'000 лв.	**'000 лв.**
Дългови инструменти по амортизирана стойност:		
Предоставени заеми	3 344	-
Търговски и други вземания	26 099	-
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:		
Борсово котирани инструменти	2 539	-
Некотирани капиталови инструменти	15 906	-
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност:		
Ценни книжа	-	2 459
Финансови активи на разположение за продажба:		
Ценни книжа	-	15 898
Кредити и вземания:		
Предоставени кредити	-	24 703
Търговски и други вземания	-	22 089
	47 888	65 149
Пари и парични еквиваленти	2 545	2 431
	50 433	**67 580**

Финансови пасиви	**2018**	**2017**
	'000 лв.	**'000 лв.**
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Нетекущи пасиви:		
Задължения по финансов лизинг	1 716	2 564
Текущи пасиви:		
Задължения по финансов лизинг	848	912
Търговски и други задължения	18 881	18 815
	21 445	**22 291**

41. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте пояснение 40. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация в сътрудничество с управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари.

Групата не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито издава опции.

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

41.1.Анализ на пазарния риск

41.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Групата, деноминирани главно в щатски долари, излагат Групата на валутен риск. Чуждестранните транзакции на Групата, деноминирани в евро не излагат Групата на валутен риск, тъй като българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1EUR = 1.95583 лв.

За да намали валутния риск, Групата следи паричните потоци, които не са в български лева. По принцип има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните и дългосрочните парични потоци в чуждестранна валута. В случаите, когато сумите за плащане и получаване в определена валута се очаква да се компенсират взаимно, то тогава не се налага допълнително хеджиране.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута – щатски долари и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

	Излагане на краткосрочен риск **Щатски долари** **'000 лв.**
31 декември 2018 г.	
Финансови активи	49
Финансови пасиви	-
Общо излагане на риск	**49**
31 декември 2017 г.	
Финансови активи	78
Финансови пасиви	-
Общо излагане на риск	**78**

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци за 2018 г. и 2017 г. и на собствения капитал за 2018 г. и 2017 г. към вероятна промяна на валутните курсове на българския лев спрямо щатския долар +/- 5% (2017 г.: +/- 4.5%).

Всички други параметри са приети за константни.

Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на инвестициите на Групата във финансови инструменти в чуждестранна валута, държани към края на отчетния период.

31 декември 2018 г.	**Повишение на курса**	**Понижение на курса**

	на българския лев		на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Щатски долари (+/- 5%)	(2)	(2)	2	2

31 декември 2017 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Щатски долари (+/- 4.5%)	(4)	(4)	4	4

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Групата на валутен риск.

41.1.2. Лихвен риск

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране.

Към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г. Групата е изложена на лихвен риск от промяна на лихвените проценти по договорите си за финансов лизинг с Прайм Лизинг ЕООД (предишно наименование Ерсте Груп Иморент България ЕООД) при лихвен процент 6-месечен EURIBOR плюс надбавка. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти.

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на 6-месечен EURIBOR, в размер на +/- 0.01 % (за 2017 г. +/- 0.015%). Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите инструменти, държани от Групата към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

31 декември 2018 г.	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Задължения по финансов лизинг (6-месечен EURIBOR)	(1)	1	(1)	1

31 декември 2017 г.	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Задължения по финансов лизинг (6-месечен EURIBOR)	(1)	1	(1)	1

41.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозиране на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Дългови инструменти по амортизирана стойност	29 443	-
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	18 445	-
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност	-	2 459
Финансови активи на разположение за продажба	-	15 898
Кредити и вземания	-	46 792
Пари и парични еквиваленти	2 545	2 431
Балансова стойност	**50 433**	**67 580**

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и на други контрагенти, установени индивидуално или по групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Групата е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Групата не предоставяла финансовите си активи като обезпечение по други сделки с изключение на посочените в пояснение 39.

Към датата на консолидирания финансов отчет някои от необезценените търговски вземания са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценените просрочени финансови активи е следната:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
До 3 месеца	1 020	1 442
Между 3 и 6 месеца	529	371
Между 6 месеца и 1 година	603	507
Над 1 година	36	1 589

Общо	**2 188**	**3 909**

По отношение на търговските и други вземания Групата е изложена на кредитен риск към отделни контрагенти. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговските вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти и средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

41.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на финансовите си задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на финансови активи.

Към 31 декември 2018 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2018 г.	**Текущи** **До 1 година** **'000 лв.**	**Нетекущи** **От 1 до 5 години** **'000 лв.**
Задължения по финансов лизинг	930	1 781
Търговски и други задължения	18 881	-
Общо	**19 811**	**1 781**

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2017 г.	**Текущи** **До 1 година** **'000 лв.**	**Нетекущи** **От 1 до 5 години** **'000 лв.**
Задължения по финансов лизинг	1 025	2 710
Търговски и други задължения	18 815	-
Общо	**19 840**	**2 710**

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток.

42. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управлението на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на основата на съотношението капитал към нетен дълг.

Нетният дълг се изчислява като обща сума на задълженията, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Групата наблюдава структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да запази или коригира капиталовата структура, Групата може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на собствениците, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да се анализира, както следва:

	2018 **'000 лв.**	**2017** **'000 лв.**
Собствен капитал	87 440	103 836
Обща сума на задълженията	26 092	27 290
- Пари и парични еквиваленти	(2 545)	(2 431)
Нетен дълг	**23 547**	**24 859**
Съотношение на капитал към нетен дълг	**1:0.27**	**1:0.24**

43. Събития след края на отчетния период

През март 2019 г. е сключен анекс с Централна кооперативна банка АД по договора за овърдрафт от 09.03.2017 г., с който срокът на договора се удължава до 09.03.2020 г.

Не са възникнали коригиращи събития или значителни други некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване.

44. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2018 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 22 април 2019 г.